

30800

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ మార్చి నెల 28-వ తేది శుక్రవారము
రుథిరోడ్లారి నామ సంవత్సరము, శాలునమాస బహుళ అష్టమి ౮.

No. 202
సంచిక ౨౦౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంపభాష తీజి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవంటిది

తలనొప్పిల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాఠోగ్యము గతిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

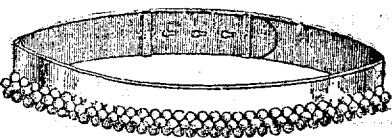
చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెటివీధి మదరాసు.

2

వద్యాణములు

172 పుటల మా అందమైన క్యాటలాగు ధర రు. 1-0-0.

చిత్ర విచిత్రపు పనులకు పేరుపొందినది?

వద్యాణములకు, వంకీలకు ఉపయోగించునట్టి

కెంపులుచెక్కిన మోపు

ధర రు. 40, రు. 150 వరకు గలదు.

బంగారు, రత్నములు యిచ్చిన మజారిమాత్రము రు. 15-25 వరకు అగును.

సాదా రకము 10 ను 15 నువరకును చేయవచ్చును. మజారి రు. 12

లగును. గజ్జలుగలది 15 ను 30 నువరకు చేయవచ్చును.

మజారి రు. 25-50 వరకుగలదు.

సవరము బంగారు, పేలైన మణులకు, రత్నములకు పూచీనిచ్చెదము.

ఉబ్బిడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ;

నగల రత్నము, 25, చైవాబజారుపేథి, మద్రాసు.

నూతన గ్రంథములు

1 సీజరు చరిత్రము:—ప్రశాంతభుక్త్యును గోరు

త్రుతియాంధ్రుడును చదివి తీరవలసివది. కొచ్చిన దివానులుగా
నుండిన శ్రీమూర్తి సెమలి పట్టాభిరామ కాపుగారును విజయనగరం
కాలేజి ప్రొఫెసర్ శ్రీ॥ వెంకటరంగయ్యగారును పీఠికలవారి
యొద్దను. పటములుకలది అపూర్వ జీవితచరిత్రము. రు. 1.

2. హరిశ్చంద్రచరిత్రము:—శంకర గౌరవకవుల

లోని పద్యములచే విలువలును నులభితైరిని వ్రాయబడిన వచన
గ్రంథము. రు. 0-12-0

3. బుద్ధుడు:—తేజనాటలతో వ్రాయబడినది. బొ

మ్మలు కలవు. రు. 0-8-0

4. చెన్న రాజధాని:—5 వ తరగతికి అనువము

నది. బొమ్మలచే నిండియున్నది. రు. 0-6-0

వ.రా:—ఈకెటలాగా వైవానిలో నే మూటివైనది
కొనవారలకు 100-కి రు. 25 చొప్పున కమీషను ఇత్తుబడును.

గ్రంథకర్త: ముద్రయం సీతారామరావుగారు,

బి.యం. యల్. టి., మదనకల్లి, చిత్రావడల్లా.

రామ్ అండ్ సన్స్, మదనకల్లి,

‘భృగు’ జ్యోతిష పరిశోధకమండలి

రాజమండ్రి

జ్యోతిషము నమ్మకము లేని యాశ్కాలమున జాతక
వ్రాపునకు ధారణకు దైవజ్ఞులతోమణులచే స్థాపితమిది ప్రజలకు
ఈశాస్త్రమున నమ్మికలుగనట్లు శాస్త్రరీత్యావర్త చేసిజాతక
ఫలములను ఋషువుగ వ్రాయుటకు ఈమండలివారు సుసిద్ధులై
యున్నవారు.

జాతకమండలి యోగములు 2 సం॥ భవిష్య
తు 1-0-0. సంపూర్ణ జాతకము అశేషసిద్ధాంతగణి
తముతో 15-0-0.

పుట్టినతేదీ గడియలు స్థలము లేక చక్రము
పంపవలయును. పృచ్ఛకులకు ఉండుశంకలకు జవా
బు వ్రాయబడును.

వింజమూరి సూర్యప్రకాశశాస్త్రి బి.పి

దైవజ్ఞులు.

వెల్లింగటన్ సినిమా

22-3-24 కనివారము నుండి 22-3-24 తేది శుక్రవారము వరకు
సా॥ 6-15 గం॥ ప్రతిరోజు రెండుప్రదర్శనములు. రాత్రి 9-30
కని, ఆదివారములందు 8-15 గం॥లకుకూడ
యూనివర్సల్స్ మ్యాజిక్ రిజిల్.

ది ఫాన్ మ్ ఫార్మన్

విల్లియం డెస్సాంసు అను ఆయన భయంకరమైన పోరా
టము, కీర్తి అద్భుతము మున్నగునవి అత్యద్భుతములు. భయంకర
అత్యద్భుత డ్రైవ్ సాహస కృత్యములు చూడరిగినది. 1,2,3,4 ఉప
1 ధలు మొదటివారము; 2 భాగము; యూనివర్సల్ ఇంటర్
నాషనల్ న్యూసుకూడ చూడవచ్చును.

మదరాసు అండు సదరన్ మరాటా
రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇన్ కార్పొరేటెడ్ యిన్ ఇంగ్లాండ్)

ఇంటర్మీడియట్ క్లాసు మెయిలులో చార్జీలు తగ్గుట
1924 సం॥ మార్చి నెల 1 ది నుండియు. యం. యన్.
యం. రైల్వే ఇంటర్మీడియటు మెయిలులో ఒంటి ప్రయాణపు
చార్జీలు మెయి 1 కి రు 0-0-5 నుండి రు 0-0-5 కు తగ్గించబడును

జాతకరత్నము

జన్మనక్షత్రము పుట్టినతేదీ వేళమున్నగునవి లేకయే సంత
కృత ఫలితములను శాస్త్రజ్ఞులు కీడింకుతో సహా యెన్నిసంత
కృతములకైనను జ్యోతిషుని సహాయము ఆక్రమలేకయే
కమంకేట తాను వ్రాసికొనగలరు. భవము, సంశాసము, ఆయు
కాఠోగ్యములు మున్నగు ద్వాదశభావములతో మీ మీ జాత
కములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు.
దీనికెల రు 2-0-0, వలయవో జాతకములు సరసమైనభరతు
పంపబడును.

గోటు యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
భిలవోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ

వీరభద్రయ్యమై ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రెండులేఖలు ప్రచురించబడినవి. వాటిలో నావివరములను కొన్ని పాఠ్యములున్నవి గాన చదువరుల కేసంగతులను మనవి చేసుకొనుచున్నాను.

1 ఆహ్వానసంఘము: - అఖిలభారత విద్యార్థి మహాసభ పూర్తియగుటతోడనే ఆహ్వానసంఘపు రికార్డులన్నియు నాయుధము చేరినవి. ఖర్చులు పోగా మిగిలిన సొమ్మును తక్షణం ఆమలాపురం కోఆపరేటివు బ్యాంకులో 1 సం॥ ఫిక్స్ చేసి డిపాజిటు క్రిందను, కరెంటు డిపాజిటు క్రిందను వేసినాను.

2 రిపోర్టు: - రిపోర్టుకు సంబంధించిన బ్లాకులు, వ్రాత మొదలగు నవ్వియు చాలాకాలము క్రిందనే సంగ్రహించితిని. దానుగారి డిరెక్టుకోవన్యాయమును వ్రాయుటని కోరబడిన, సంతీ ప్రతిభలగు మిత్రులు, యితరవరులను దానిని తయారు చేసి యిచ్చియుండలేదు. కలకత్తా ఫార్గర్స్ పత్రికకు వ్రాసి చూచితినిగాని వాతమొద్దగూడ పూర్తి యవన్యాయము దొరుకలేదు. "వెప్సడు" "ఇయోకో ఏన్యుయేస్ రిజిస్టరు" వారి కాంగ్రెసు ప్రచురమునకై వ్రాసితిని. వారు కూడా యింకను పంపలేదు. అందుచేత రిపోర్టుకొరకు ఎంత ప్రయత్నము చేసినను అచ్చు పేయించుట సమకూడలేదు. మిగిలిన సామగ్రినంతయు కాకినాడ ముద్రణాలయమువారి కిచ్చితిని, వారును తొందరజేయుచున్నారు.

ఆచార్యయ్యపట్టికను రిపోర్టులో ప్రచురించుట ఆచార్యమై యున్నది. అటులనే చేయుదును. తాత్కాలికముగా రిపోర్టు ఖర్చులుపోగా యింకను 1200 రూపాయలు లోపుగా మిగులునని నమ్ముచున్నాను. ఆహ్వానసంఘమువారి తీర్మానము ప్రకారము యీసొమ్మును వెచ్చింప నగును. కొంత అఖిలభారత సంఘమునకు వెళ్లవలసియున్నది. రాజమహేంద్రవర ఆంధ్రయువజన సంఘమువారు తమకు 500 రూపాయల విరాళము నిమ్మని కోరుచు నా కొక తీర్మానమునుగూడ బంపియుండిరి. రిపోర్టును శీఘ్రమయినంత వీలులో ప్రచురింప యత్నించుచున్నానని మనవి చేయుచున్నాను.

శ్రీ జానకిరామ్ గారు నన్ను యికనైనను చలించుదని కోరి యుండిరి. ఇంతవరకును చలించుట మానలేదని మనవిచేయుచున్నాను. నన్ను అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనిననాడే కళాశాలల వెంబడి తిరుగుటకు నాకు కాలములేదని మనవి చేసితిని.

నేను కాంగ్రెసుపరమైనను, తాలూకా సంఘకార్యదర్శిని. అందుచేత నాకు విద్యుత్ కర్తవ్యములు చాలగలవు. కాంగ్రెసు ముగిసినపిమ్మట నిర్మాణ కార్యక్రమము విషయమై తాలూకాలో తిరుగుచుండుట యవసరమగుటచే యితరపనులు చేయుటకు వీలైనదిగాదు. ఆంధ్రవిద్యార్థులకు నేనజేయుటకు మున్నగునకు సంతోషముగా నున్నను వైకారణములచే చేయవీలులేకున్నదని విన్నవించుచున్నాను. కళాశాలను బహిష్కరించిన వారికంటె, కళాశాలలోనుండువారే, జానకిరామ్ గారు చూచించిన విద్యార్థి సంఘ నిర్మాణకార్యక్రమము నిర్వహించుటకు తగిన వీలుండును. జానకిరామ్ గారి మాడు యుత్తరములలో నాకొక యుత్తరమే చేరినది. అందులో 100 రూపాయలు కోరియుండిరి. 100 రూపాయలు, వెచ్చించుటకు నాకు యధికారములేదని జవాబు వ్రాసినటుల జ్ఞాపకము. లేఖ వారికి చేరియుండలేదేమో, చిరునామా నెల్లూరిజిల్లా, సంగం అని వ్రాసితిని. నేను అఖిల భారత సంఘమునకు కోశాధిపతినయినను, దానికి నిలువయున్న సొమ్ము యేమియును, కలకత్తాలోనున్న ప్రాతయద్యోగులనుండి వాకేసుయు యితరవరుల చేరలేదు. నేను ధనము దాచుటకు అధికారముగలదు. కాని ఆహ్వానసంఘమువారి సొమ్మును ఆహ్వాన సంఘమువారు ఖర్చు పెట్టవలెను. అఖిలభారత సంఘమువారి సొమ్ము నాకు చేరినచో, ఆకార్యదర్శుల యనుమతిచే నీయగలిగియుండును. అఖిలభారత విద్యార్థిసంఘ కార్యదర్శులకు సర్వేశ్వర శాస్త్రిగారితో యుత్తరమువల్లను, స్వయముగాను మాట్లాడితిని. వారు ప్రస్తుతము 25 రూ॥ అప్పు క్రింద ఆహ్వానసంఘము గారి సొమ్మునుండి కోరిరి. వారి కాసొమ్ము పంపెదను.

రిపోర్టు మొదలగునవి త్వలో తయారు చేయుటకు, అచ్చుపేయించుటకు ప్రయత్నించుచున్నాను. తక్షణము ఆహ్వాన సంఘమువారి సాధారణ సభను జరిపి వారి యనుమతిపై ని సొమ్ము వెచ్చిచేయుదును. ఆంధ్రవిద్యార్థుల సంఘమునకు నే జేయగలిగిన సేవ చేయుటయందు నిమగ్నుడనని మనవి చేయుచున్నాను.

కళా వెంకటరావు.

05-3-24 లగాయతు 23-3-24 వరకు గుంటూరు జిల్లాలో గాంధీపూజానిధికి చందా లొసంగినవారిపేర్లు నివాసము మొత్తము.

Table with 3 columns: Donor Name (దాతల పేర్లు), Amount (రూ॥), Total (మొత్తం). Includes donors like గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు, తేనెవారిపాలెం, పిట్టలపాని పాలెం, etc.

వ॥ ము॥ ప్రసాదరావు, జిల్లా సంఘకార్యదర్శి.

విలేఖకులకునూచన

శ్రీ. వెం. డి. వెం. (శ్రీ, నర్సయ్యకళితము (వారి అదను) కళితకర్తగా నుండు అచటికి (వాంతులెను) అ. కా. పం. శ్యా. గ. వ్య. కా. అ. ను. యే. నా. భా. నూ. క. కం. క. ఘం. పు. ప్రేక్షకుడ, వో. 7, క. వెం. కే. ను. ము. వెం. రక. కం. గో. కు. వీ. వి. పి. కా. న. మా. ముద్దివెరము పుర కాశీ, కా. వ్య. కా. ప. అ. క. నీ. ఆ. మం. ల. స్పృ. కా. గో. 2 యవ. గో. ఆ. కా. క. భ. లిం. కం. పి. టి. 2. యవ. క. వి. కా. రా. కా. ను. ప్రకటింపబాలము.

ఆంధ్రవిద్యార్థి

"వైవమహాజనుల కొక విజ్ఞప్తి"

నేను మొన్న గడచిన శివరాత్రినాటికి జేవీడి గ్రామము నకు జని నాల్గోజా లగునంటిని. ఆతరుణమున గటనుండు వైవ గ్రంథకార్యస్థానమును దర్శించితిని. కార్యస్థానమువారు జేయుచున్న పని మహాత్మ్యముగ గనపడుచున్నది. ఒకవంక వైవ గ్రంథముల కర్త తాత్పర్యముల వ్రాయు పండితులను నొకవంక తాత్పర్య గ్రంథములకు వైవమతపాఠముల సాఫల్యములను, నొకవంక శ్రీ చాగంటి సీతయ్యశాస్త్రిగారిచే జేయబడుచున్న శ్రీకరభావ్య సంస్కరణ విధానమును గలవై కార్యాలయపువారు తీరిక లేక బనిచేయుచుండ వైవమత ముచిత్తూర్ణిభవించిన ట్లగుపడి హృదయమున కెంతయో నానందము నొసంగినది. శ్రీ జేవీడి సంస్థానాధిపతులును శ్రీ సీతయ్య శాస్త్రిగారును, శివపూజావిధానమును గూర్చియు లింగధారణమును గూర్చియు రెండుదినములు దినమునకు నానందముల చొప్పున నొసంగిన యువన్యాయశ్రవణముచే వైవమత రహస్యములను బెక్కుగ తెలిసిన వాడనయి వైవమత వారి మతరహస్యముల తెలిసికొనుట కేంద్రస్థానమున నిట్టి యవకాశములను గలుగ చేసినందులకు దొరుత పర శివునకు నమస్కరించి వీరవ శ్రీవారి నభినందించుచు, సోదరవైవ లందరి సీతరుణమును గోల్పోక యిక్కార్యమునకు దోడ్పడుటకును శిథిలస్థయించుచున్న మతమును పునరభివృద్ధి నొందింపను, హెచ్చరించు చున్నాను.

ఈ కార్యస్థానపు పుస్తక భాండాగారమును జూడ నది నాకత్తెద్యులముగ గన్నట్టిదని. అందమృత్యు యనేక వైవగ్రంథములు గాక మైసూరునుండి యచ్చటి భాండాగారమున కన్నడ లిపిలో ముద్రితములై యుండిన యనేక గ్రంథముల వ్రాత ప్రతులును రెండుగురిపిలో తిరిగి వ్రాయబడినవాటి ప్రతులుగూడ గంటిని. ఇవిగాక మైసూరువారికిని శ్రీవారికిని జరిగిన యుత్తర ప్రతుల క్రమములను కన్నులార గాంచితిని. కార్యాలయపువారు తిరుగ నంపిన గ్రంథము లందినట్లు మైసూరువారి సంతకములతో నున్న లేఖలనుగూడ చూచితిని. వీటివలన వైవమతవిషయమైన చర్చలు గలుగునపు డని తీర్మానించుటకుతగిన నిజమగు సాధారముల కిది నిలయమయి యున్నదని తెలిసికొనుట కెంతయో ఆనందము కలిగినది.

వైవమహాజనసభ కార్యనిర్వాహకసభ్యులు తగుమగా సభలు జేయుచు నుచితరీతిని భావ్యనిర్ణయ వ్యవహారములను నడుపు టత్యవసరమని హెచ్చరించుచున్నాను. వైవమహాజన సభ కార్యదర్శిగారిని వైవప్రముఖులను వైవభాగ్రాసనాధిపతులను ఈవిషయమున సంప్రదించుట గాక యనివిన్నవించుచున్నాను.

ఇవటూరి సన్యాసిరాజు.

జి. టి. ఐ. టి హేలాపురం కంపెనీ వారు మచిలీపట్నమునందు ప్రతాపరుద్రీయ నాటకమును 31-3-1924 తారీఖున ప్రదర్శించుదు.

శర సోదరులు ఆంధ్ర బాలగాయకులు ఆత్మత ప్రతిభాకాలు! మహాత్ముల మతగ్గులు! గాత్రగానము-వీణాగానము-ఫిడల్ వాద్యము ఈ బాలర గాత్రమధుర్యము వీణానైపుణ్యము ఫిడల్ మార్గము రసికులను సంతోషిల్లిన శోలలాడించ గలదు. ఈ బాలగాయకుల శాస్త్రసమృత్తమైన గానవిద్యను శ్రీ విజయనగరం, బొబ్బిలి, పితాపురం, మందన, చీకటికోట, కురుపాం మొదలగు ఆంధ్రసంస్థానాధీశులు విని ఆనందించి ఆదరించిరి. అనేక గానసభల యందు పండితులచే సన్మానింపబడిరి. ఈ చిన్ని బాలరసంగీతసామర్థ్యమును యీ సోదరులు గూడ గుర్తించి ఆనందించి ఆదరించి ప్రోత్సహపరతురుగాక. ప్రదర్శనము గోకే హాలునందు జరుపబడును. 1924 మార్చి 28-వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4-ఘం. టికెట్లు :- రు. 3, 2, 1, స్త్రీలకు రు. 1, 0. 5. మృదంగముగూడ బాడచే నాయించును. టికెట్లు దొరుక స్థలములు. స్వరాజ్య పత్రికాలయము ఆంధ్రపత్రికాలయము శేనరికుటీరము : ఎస్కూర్, మద్రాసు.

తదాది, మార్చి 26:-చేపేనుంకర్పరమునకు కరాణి వాణ్ణి
జ్వరగతుమృతము మేనేజింగు కమిటీగా యాదినకవాల్మీకాన్
బడి:- ఎస్. కే.ఎస్ ఎస్కర్పర అభ్యుదయ. ఆర్. యన్ బ్రాహ్మ
నూను ఉపాధ్యక్షుడు జె. ఆర్. ఎస్కర్పరంజయ జె. ఆర్
నాకర్పర, చోనూ, సి. సి. డివిటియాడీ, ఆర్. డి. యంగుర
ఎస్, ఆర్. హక్, సి. బి. షా, జె. కల్పర్నాస్, జె. నాగేశ్వర్
వి.వి.వీరు సభ్యులుగాను ఎస్కర్పర నుండి:- (అ) (క)

మా కట్టె అటవీదనలనో దెలియదు. ఇష్టమైకట్టె మను
ఖండించెదమని చాచితిమి. ఒక ధర్మమును స్థాపించుటకు మొదటి
నా అంగు గాంతులను తిరస్కరించి
న చాలాననుకొంటిమి. మా వైఖరి సాతాత్మకమారని హోం
మెంబరుగారు నూచించియుండిరి. ఆయనన్నటుల ఆది జట్టిసాతా
త్మక మారా? పన్నుల సేకరణలందు తగ్గిపులను నూచించుచు
రణలబవి, యిట్లు సాతాత్మక మారుట ప్రతికూల ప్రతికూల
ముగ వివర్ణలు జరుగుచువలసినవి హోంమెంబరుగారు తెప్పిరి.
అయ్యాయిత్యము వివర్ణము ఆనుకూలముగను ప్రతికూలముగను
నూడ జరిగెను. గొ॥ హోంమెంబరుగారు ఒక్క ప్రతికూల
వివర్ణమును మాత్రము జూచిరి గాబోయినను, దాని అవివర్ణక
మెట్టిదైనను యీ ఉపపాదనముతో సంబంధము లేదు. ఒక వేళ
ప్రతికూల వివర్ణముల వల్ల నే యిత్యుడీ విషయము
వచ్చి పండిత మార్కవ్యాగారు ఆర్థిక చట్టము నుపపాదించె
ననుకొన్నను ఆయన వాదముల పటత్యయందిందు యేమైన తగ్గ
దలయుండరా? ఈ విషయము మా వైఖరి మారుటకు ప్రతి
కూల వివర్ణములవల్ల నేమియు కాలేదని నేనుచేప్పుచున్నాను.
మేమిచట మా నియోజకవర్గములకు భారత ప్రజలకు ప్రతిభముగ
నున్నాము. ఈ గభయందుగాని బైటగాని యెవరేమి యన్నను
మేము మాధర్మమును నిర్మించవలెను. మేము మాకు దొచ్చిన
ప్రకారమే తేజుగలముగాని యెక్కువ యేమియును జేయ
కాలము. అయ్యాయిత్యు డాడిమాండులవై చర్చయొన
పెదప ఆర్థిక చట్టము వచ్చింది. దాని విషయమై మనము జేయ
వలసిన పనియేమి? హోంమెంబరుగారు దాని విషయమై
యేమి తలంచినో నేను తెలిసికొనవలెదను. మేమి బిల్లునకు
'సరే' యందుమని ఆయన తలంపకాలదని నమ్మెదను. పండిత
కుదనమోచిన మార్కవ్యాగారు యేడిమాండుకును వోటుదేయ
నట్టి 'సరే'లు ఆయనకు వివరపడచ్చును. ఆర్థిక చట్టము
యిప్పుడున్నటుల మా ఆంగీకారమును బడయకాలనిమాట నిశ్చ
యము. అనబడదనినే పూర్తిగ ఆంగీకరించవలెదను యేవోకొన్ని
క్లాసులలో జేసిన సవరణలు తగ్గిపులు నుమ్ములను తృప్తిపర
చునా? మాకు కావలసినదెదియో? గొ॥ మిత్రు డట్లు తలం
చుటకు కారణ మేమి? మిగిలిన డిమాండులు మామూలుగనే
చర్చింపబడు వని నేను భ్రకటించివుడు, రెండువిషయములలో
వచ్చి మిగిలినదానికి దీవిజను కొరలేకు. అన్ని డిమాండులును
చర్చింపబడి పూర్తి యయ్యెను. ఇందలి యుద్దేశ్యము ఉన్న
ఆక్షేపణ లన్నియు దెబ్బపడెను. ఈజాతుల యేమి జరిగెను?
క్రిందటి మంగళవారము నేను భ్రకటనము గావించి కూర్చొన్న
10 సమీపములకే ప్రాధేయ తిచ్చియుగారు ప్రభుత్వల సభలో
నొక సభ్యునికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు భారతకాననుము ప్రకార
మున్న 10 రోడ్ల విధానమును చూట్టుకొన లేదని దెల్పినటుల
అపెట్టి నోటిను బోడునా కంఠివార్త యొకటి గానించెను.
అందకు సెక్రటరీగారు 'అవిషయములే' యని చెప్పెను. నేకా
భ్రకటనము గావించిన పినక, హృదయమునందు గల్గిన మార్పును
బూర్తి కాకు గల్గిన మొదటి యనుభవ ముద్దియే. కోజుకు కోజు
గడచెను. ఏకమిటీగాని, పార్లమెంటరీ కమిటీగాని డిపార్టుమెం
టుకుకమిటీగాని భారత ప్రభుత్వమువారు నిత్యమిండు నూచన
గానించలేదు. డిపార్టుమెంటుల కమిటీ మాకు తృప్తికరముగ
నందు వని కాదు. అఖయకు చేయగల పనినైన జేయలేదని
మాత్రము జూపుచున్నాను. నేడు జరిగిన దేమి? గభయ
కాగానే, అనుకొననిది కాదు, ఆ తిరస్కరించిన డిమాండు
అన్నియును పునరుద్ధరింపబడెనని మూలందు
భ్రకటించబడెను. రెండుమాడుకోజుల క్రింద గర్భ మొండు

చౌదాయ, మార్చి 26:—నమ్మక సామాన్యముగా ముగి
 నిట్లుగానే ముగియి. ముగిసిన వారమునాడు మరియొక బిల్లుపని
 ప్రారంభింపెను. ఇప్పుడు కులత్రిక్ 17 నిల్లులు పనిచేయుచున్న
 వి. సోమశాస్త్రమునాడు 80,000 జిన్న పనివాంతు ముగిసిన వార
 మునాటికి తొరకెల్లె. సోమశాస్త్రమునాడు పూర్తయిన బిల్లులలో 9
 రోజులకు నిరాకరించిన 4000 మందిలో ముగిసిన వారమునాటికి
 1000 మంది ఉపనిందిరి. (ఆ. వె)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥ 28 వ తేదీ

శుక్రవారము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

—:—:—:—

“ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము, యుగాంతము నక్షత్ర వేచియున్న” దని ఆర్థిక పథ్యము లను సభాపాల్గొనెను టాడ హంటరు గారు బడ్జెటు స్టేటుమెంటు నందు సూచించియుండిరి. “ఎవరికి పుట్టిన బిడ్డరా చెక్కి-చెక్కి ఏడ్చుచున్న” దనునట్లు, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమనిన ఇటు మంత్రులకుగాని అటు ప్రభుత్వమునకుగాని అత్యున్నతముగాని ఉరిమి ఉరిమి మంగలముమీద పడ్డ సామ్యమున, రాష్ట్రాధిపతియగు లను తగ్గించనందులకు ప్రభుత్వ పరిశ్రమ ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము నున్న జట్టులయే. కృష్ణాజిల్లా విభజనకు డబ్బుగలదు. పోలీసు శాఖకు ఖర్చు పెట్టుటకు 198 లక్షలును, జనరల్ పరిపాలనమునకు ఖర్చు పెట్టుటకు దాదాపు 225 లక్షల యావాయిలు లభించెను. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించుటకు మాత్రము డబ్బు లేకున్నది. ఎక్కువ ఖర్చులతో, అక్కడ మార్గముగూడ దొరుకును అని ఆంగ్ల సామెత గలదు. గౌ. సర్ పాత్రోగారు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మింపదలచినపుడు డబ్బు దొరకలేదా? మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము కావలెనని ఎవరును కోరియుండలేదు. సీసేటసభవారు ప్రబల ప్రాతికూల్యము దెలిపిరి. సుప్రసిద్ధ విద్యా బోధకులును, జస్టిసు పక్షపథ్యులు నగు డి. బి. ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారు చివర వరకును మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ చట్టమును ఖండించుచుండిరి. దూరదృష్టిగలవారనేకు లీచట్టము నిరస యోగమునయు, ప్రధాన పట్టణేతర కళాశాలల ప్రాముఖ్యమునిదిక్షిణింపజేయుననియు స్పష్టపరచిరి. కాని పాత్రోగారు తమ పట్టుదలను విడువలేదు. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించుటకు కారణము, ఆంధ్ర తమిళ విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించుటకేయని గూడ బెలుపబడెను. తదను సామగ్రి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును త్వరలో స్థాపించనియెడల, పాత్రో గారు ఆంధ్రత్వమును కోల్పోయెదరని, వేంకటరత్నం నాయుడుగారు మందలించియుండిరి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును మూలద్రోయుటకు, నూతన విద్యాలయ నిర్మాణముక ఎత్తని దలచినవారు లేకపోలేదు. తుద కటులనే జరుగుచున్నది. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుట కెట్టి యవసరము గలుగలేదు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణోద్దేశ్యము నిన్ను నేడు జనించినదిగాదు. ఆంధ్రోద్ద్యమ మారంభమైన శాటినుండియు, ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణములగూర్చి అందోళనము జరుగుచునే యున్నది. ఈ రెండు కోర్కెలను అంగీకరింపని ఆంధ్ర ప్రజలు యెడల జెప్పవచ్చును. ఆంధ్రులు ఘోరములుగనండి, మిగిలిన నేకాంధ్రములను జేసినను జేసుకున్నను, రాష్ట్ర నిర్మాణమునకును, విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమునకును తోడ్పడవలసియుండెను. అందుకు ముందు, కొరమాలిన ప్రతిష్ఠాపన నొక దానిని నెలకొల్పుట తలపించెను. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణముగూర్చి యోచించుట కొక పథ్యగూడ విశాఖపట్టణమున జరిగెను. ఇతర వి

రములన్నియు నిర్ణయింపబడెను. విశ్వవిద్యాలయ మొక్కడ స్థాపించవలయునను విషయమై కొంత భేదాభిప్రాయము వెల్లడియ్యెను. కాని ఆవిషయమునయినను సులభముగ నిర్ణయించుటకు ఏలయ్యెడిదే. పశ్చిమాంధ్రదేశ ప్రతి నిధులు రానందుచే, చెన్నపురిలో త్వరలో సమావేశముకంటి కూర్చుబడుననియు, అసభలో ప్రజ్ఞా కము నిర్ణయింపబడుననియు, పాత్రోగారు వాక్కుచ్చిరి. అప్పటికి ఇప్పటికీ చెన్నపురిలో మరల సభ జరుగనేలేదు. పాత్రోగారు తమ వాగ్దానముల నెల చెల్లించలేదో తెలియదు. ప్రియపుత్రిక యగు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము నలంకరించుటతో, పాత్రోగారి కాలము గడచియుండును. చెన్నపురికి మాత్రము ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించి, ఉత్తర దక్షిణ ప్రాంతములకు విశ్వవిద్యాలయములు లేకుండుటకే, విద్యావిభాగము తలయు కాల్చును లేని యొక యెడముజాలి యుండును. ఇంత కాలము నుండియు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము రేపు పశ్చిమ ముపువచ్చు నతి పరాక్రమము చూపిరి. ఈ మా తు బడ్జెటు నందు ఏ రాష్ట్రము లేకుండుటకే, జాతికి విప్లవము గలిగెను. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము కాలగర్భమునందున్నదని టాడ హంటరుగారు పలికినవిట్లు, ఆక లడుగంటెను. తారుజెప్పిన కారణమేమి? రాష్ట్రాధిపతియగు దగ్గ లేకు గావున, విశ్వవిద్యాలయము నిర్మింపబడజాలదు. ఆర్థిక పథ్యము దెలిపిన వంత జరుగవలసినదేనా? పాత్రోగారి యుపేక్షయు, ఆర్థిక పథ్యము నిర్మింపబడవలయును, ఒకదానికొకటి తోడయినవి. నిన్నటిదినము మద్రాసు శాసనసభలో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయముగూర్చి జరిగినచర్చ, మంత్రిగారి యుపేక్షను వెల్లడిజేసెను. మంత్రిగారు మరల సభ నేల గూర్చలేదో తెలియదు. ఇంకను బిల్లు తయారగుచున్నదట. ఉపసభ్యమువారి నివేదికనుగూర్చి ప్రభుత్వమువారింకను అలోచించుచున్నారట. కాని ఏమి ఫలము? ఇకముందయినను విశ్వవిద్యాలయము నిర్మింపబడునను నాశకు తావు లేకున్నది. ఎప్పటికయినను కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు దయదలచి రాష్ట్రాధిపతియగు తగ్గించుచో, విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమును మంత్రిగారు తలపెట్టెదరట. ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రాధిపతియగు ఇంతలో తగ్గించుట దు స్తర మని తెప్ప నక్కరలేదు. అంతవరకు, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము కొరకై ప్రజలు గుటకలు మ్రొగుచుండవలయునా? ఆ కారణము చేతనే విశ్వవిద్యాలయముకొరకు యుగాంతమునకు వేచియుండవచ్చునని, టాడ హంటరుగారు చమత్కరించియుండిరి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయముతో బాటు, తమిళ, కన్నడ, కేరళ విశ్వవిద్యాలయములగూర్చి యోచించ వలెనని పాత్రోగారు జెప్పట విచిత్రము. ఒకదానితో వేరొకటి ముడిబెట్ట నలసో దెలియదు. చిర కాలము నుండియు కోరింపబడుచున్న ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకును మిగిలిన విశ్వవిద్యాలయములకును పంతు బెట్టుటవలన ఏమియు సాగుట దుర్లభముగను. తమిళ విశ్వవిద్యాలయ మావశ్యకమయినను, ఇంకను తగినంత కడలిక గలుగలేదు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణము ముందుగ జరిగిన, తమిళు లాక్షేపించుటయే. ఏదియో నొక కారణముజెప్పి తప్పుకొనజూచు వలన నిసుమంతయు ప్రయోజన ముండదు. చారిత్రామిక శాఖ కిదివరకు మంత్రిగనుండిన సర్ కూర్మా వేంకటరెడ్డినాయుడుగారుగూడ, పాత్రోగారి సుస్థితి నముగ నిదించిరి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయముత్వరలో నిర్మింపబడునను నాశతోనే తాము

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము నామోదించితిమనియు, డిల్లీ నుండి డబ్బువచ్చువరకు ఆంధ్రులకోర్కెలను సఫలపరుచుటకు వీలులేదనిజెప్పట, అసభ్యమనియు, డిల్లీ నుండి డబ్బువచ్చుట కలలోనివార్తయనియు, పాత్రోగారింకను కాలయాపన జేసిన పరిస్థితులు విషమముగననియు, వేంకటరెడ్డినాయుడుగారు స్పష్టముగ దెలిపిరి. ప్రస్తుత పరిపాలనా విభానమునందు ఏ చిన్ని కార్యము జరుగుట కయినను, దుర్లభముగనున్నది. ప్రజ్ఞా తృణీకరింపబడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారిటుల ఉపేక్ష వహించి యుండ, కాంగ్రెసు సభవారు దేశమును భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రములకంటె సులభముగ విభజించి, ఎట్టియిబ్బందులు లేకుండ కాంగ్రెసు శాస్త్రాధిపతియగు సాగిపోవుచున్నది. స్వరాజ్యవిభానమునందు భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగము తప్పక సిద్ధించునటకు సంజయములేదు. ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయములు వానియంతట యవియే చేకూరెను. అంతియగాక ప్రస్తుత విజాతీయ విద్యాస్థానమున, జాతీయవిద్యను నెలకొల్పుట కప్పుడు ఏ లగును. పాత్రోగారి వైఖరిగాంచి అశ్చర్యపడవసరములేదు. స్వరాజ్యము సిద్ధించినగాని, ప్రజల యాప్తికములు నెలకేర వని యిందునుగాలమున మరింత జేట తెల్ల మగుచున్నది. కృష్ణారావుపంతులుగారి విశ్వవిద్యాలయ ప్రతిపాదనకు, పానుగల్లు రాజాగారు వ్యతిరేకముగ వోటిచ్చుటకు ఉద్యోగలాంఛన కారణ మని తలంపవచ్చును. కాని ఆంధ్రులకు ఏ. వి. భానోజి రావు, బి. మునుస్వామి నాయుడు, శరభా రెడ్డి, కే. సూర్య నారాయణ మూర్తి నాయుడు, సి. వేంకటరంగారెడ్డి, పి. కేశవశిల్పగార్లు గూడ వ్యతిరేకముగ వోటుజేయుటకును, బెజవాడ రామ చంద్రారెడ్డిగారు తలపెట్టుటకును, మంత్రి పతాభిమానము కారణమైయుండనోవు. జె. నాల్ల నాగారు మకియొక సందర్భమున జెప్పినట్లు, మద్రాసు పరిపాలనలో నారాట్ట మధికముగ గను పించినను, కార్యము నున్నజట్టుచున్నది.

నిజము వెల్లడియగుట

భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికా నుండి అ ప లే వెడలగొట్టుటకు తెల్లవారి యుక్తుల బన్నుచున్నారని తెల్లమగుచున్నది. భారతీయులను ప్రత్యేక గూఢములలో నుంచుట, కిడియే ముఖ్యోద్దేశ్యమని బెలుప నక్కరలేదు. సరోజినీదేవిగారి క్రసంగముల నాధారముజేసికొని కేపు ట్రెమున్సు ప్రతిక తన యంతరంగికభావములను వెల్లగొక్కినది. తెల్లవారిజేచినది మొదలు కూలీపనికేయు భారతీయులను మాత్రము జూచుట కలవాటుబడిన తెల్లవారికి, సరోజినీదేవిగారి అడ్డుతోపన్యాసములు కడుపుమంట గలిగించియుండుటవంతగాదు. స్త్రీయొక్క దుర్భేద్యముగనిలునబడి, తెల్లవారి బూటకములను వెల్లడిజేయునపుడు, వారి కెంతమనస్సంతోషముగలిగెనో యూహింపజాలము. దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారికి తెలివితేటలందు భారతీయు లేమాత్రము దీసిపోరని చూపుటకు, సరోజినీదేవిగారి కే క్తి ప్రబల నిదర్శనముగనున్నది. కేపు ట్రెమున్సు ప్రతిక ఆమె పట్ల మిత్రులై ఆగ్రహ వేషము జూపుచున్నది. తెల్లవారికిని నల్లవారికిని గల సంబంధమును ఆమె చెడగొట్టుచున్నదట. తెల్లవారి నిరంకుశత్వమును దగ్గించుటకు, సరోజినీదేవిగారి యుపన్యాసములు తోడ్పడుచో, ఆమె మహాపకారము గావించెననియే జెప్పవచ్చును. ఆమెను వెంటనే దక్షిణాఫ్రికా నుండి తరుమగొట్టవలయునని ట్రెమున్సు ప్రతిక వ్రాయుచున్నది. ఇంతకన్నను వేరేమి జేయగలదు? నిజమును కప్పిపుచ్చుటకు ప్రయత్నిం

చువారు అవలంబించుమార్గము లివియే గద! సరోజినీ దేవిగారిని దక్షిణాఫ్రికానుండి బలవంతముగ వెడలగొట్టిన, తెల్లవారి మండగముల స్వభావము మరింత చక్కగ వెల్లడియగును. అది దాచిపెట్టిన దాగునది గాదు. సరోజినీదేవిగారిని బలవంతముగ వెడలగొట్టుటకే జంకనివాడు, తక్కుంగలవారిని వెడలగొట్టుటకు వెనుదీసెదరా? దక్షిణాఫ్రికాయభివృద్ధికి భారతీయులు ప్రతిబంధకు లయినని, కేపుట్రైముప్పతిక విలపించుచున్నది. కానిభారతీయులు చెన్నుటయోద్ధి, దక్షిణాఫ్రికా భూములను తోటలనుబాగుచేసి యూరపీయుల కిచ్చినపేర్లుట, వారు ఎందుకును కొరగానివారగుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాలో, తెల్లవారితోగాని స్వదేశీయులతోగాని భారతీయులకు సమానమగుహక్కులు గావలయుననుట అసందర్భమని, యాత్మతిక ప్రకటించుచున్నది. హిందూజాతి పుష్కలమునుదీసివైచి భారతీయులనుబలవంతముగ దరిమిలేయవలయునని, ట్రైముప్పతిక ప్రభుత్వమునకు సంతోష నిచ్చుచున్నది. ఇటులగావించుటలో జన్మభూమి ప్రధానముగాదట. వర్ణమే ప్రధానమట. నిజమూలోచించినదక్షిణాఫ్రికాభారతీయులలోపలు పురుహిందూజాతిమును ఎరుగనేయెరుగరు. దక్షిణాఫ్రికాయందే వారు జన్మించిరి. తెల్లవారు కాలిడకముందే ఆదేశమును బ్రవేశించినవారు గలరు. దక్షిణాఫ్రికా జన్మస్థానము గాగలవారిని వెడలగొట్టుటకు, పశుబలముదప్ప వేరొక కారణమును కేపు ట్రైముప్పతిక దెలుపగలదా? ఆఫ్రికాదేశీయులను ఏ రెంతవరకు బాగుచేయుచున్నదియు, ప్రపంచ మెరియేయున్నది. వెలుపలనుండి భారతీయు లెవరును క్రొత్తగ బ్రవేశించుటలేదు. చిరకాలమునుండియు నివసించుచున్న భారతీయులను సయితము, బలవంతముగ వెడలగొట్టుటచే, దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారు తీరని యపకీర్తిని సంపాదించెదరు. ఇందునుబట్టి ఏమి చేలుచున్నది? భారతీయులకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున స్థానముగలదా లేదాయను నదియే ప్రశ్న. స్వల్ప ప్రభుత్వముల మూర్ఖతవలన, యీ ప్రశ్నల్యంబో పరిష్కారమగుననుటకు సందియములేదు.

దేశీయవైద్యము
దేశీయవైద్యముపై మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు మొదలనుండియు చిన్నజూపుచూపుచున్నారు. వైద్యశాల మంత్రుల యధీనమగుటచే, ప్రభుత్వదృష్టిపథమునందు కొంతమార్పు జరుగునని యాహింపబడెను గాని, క్రియలం దెట్టిమార్పు గలుగలేదు. డాక్టరుకోమనుగారి రిపోర్టు ప్రచురింపబడిన దాదిగ వారి యభిప్రాయములు నిస్సారము లని దెలుపుటకు, గొప్పయూండోళన ప్రారంభమయ్యెను. కొంతకాలము కిందట నియమింపబడిన స్టాండ్ కమిటీవారు దేశీయవైద్యమును గూర్చి, మిగుల సానుభూతిజూపి, దానికి శాస్త్రాధారము గలదని సూచించుటయగాక, వెంటనే కొన్నివర్షాటల జేయవలయుననిగూడ కోరిరి. వీరిరిపోర్టుపై ఇంతవరకు ప్రభుత్వమువారి రెట్టిచర్య దీసికొనినటుల గనుపింపదు. ఈసంవత్సరపు బడ్జెటునం దెట్టివర్షాటు జరుగలేదు. విచారణసంఘములను నియమించుటకు కుతూహలముజూపెడి నధికారులు, పిమ్మట వెనుకాడుట సర్వసామాన్య మగుచున్నది. ఇంకను స్కీములను తయారుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు యోచించుచున్నారు. దేశీయవైద్యమునకు తగిన ప్రోత్సాహ మొసంగనంతవరకు, పల్లెటూళ్ళకు వైద్యసహాయము నిచ్చుట దుర్లభము. పట్టణములలో నెన్నివైద్యాలయములను స్థాపించినను, ప్రయోజనముండదు. దేశీయవైద్యముపై మంత్రికి సానుభూతి యున్నను, ప్రయోజనము లేకున్నది. ఆయుర్వేద కళాశాల నెటుల స్థాపించవలయును,

ఆంధ్రుల
గాంధీ మహాత్ముని వ్యజానిధి
లక్షయాపాయలు సమర్పింపవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

ఇదివఱకు	చందాలు	కోశాధీపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
	10789.9-7	పంతులుగారికి చేరిన వసూలు
		5012-6-9
		నెల్లూరుజిల్లా కార్మికుల కార్యదర్శి నర్సయ్యుండి 40-0-0
		ఓరుగంటి రామచంద్రయ్యగారు నెల్లూరు 10-0-0
మొత్తము	10789 9 7	మొత్తము 5062-6-9

ఎక్కడ స్థాపింపవలయును, పరీక్షలకు పరిమాణ మెయ్యది, నేర్పవలసినవిషయములెయ్యవి, యను మొదలగుప్రశ్నలు మంత్రిగారిని కలవరపెట్టుచున్నవట. కాని దేశములో ఆయుర్వేద కళాశాల లిదివరకే వర్ధిల్లుచున్నవి. నేర్పదగినవిషయము లిదివరకే నేర్పబడు చున్నవి. పరీక్షలు సక్రమముగ జరుగుచున్నవి. పరీక్షాఫలితములు ప్రతిసంవత్సరము ప్రకటింపబడుచున్నవి. సందేహమున్నచో, వీనినిన్నిటిని నిర్వహించు దేశీయవైద్యుల నడిగి దెలిసికొనగూడదా? వానుగల్గురాజుగారు దెలిపిన యాతేవణలు దాటరానివిగావు. పనిజేయదలచినవారి నిట్టి సందేహములు వ్యాధింపజాలవు. దేశీయ వైద్యాభివృద్ధికి, ప్రజలు తమవైతా మాశారపడుట యుక్తము.

జపానుభయము
సింగపూరు నాకాశయ నిర్మాణముగూర్చి కామన్సుభలో జరిగిన చర్చలో, ఆస్ట్రేలియా మొదలగు కాలనీలకు గలిగెడి యుపద్రవము సూచింపబడెను. ఉపద్రవమువచ్చిన జపానునుండియే గద రావలయును. ఇదివర కెట్టియుపద్రవము లేకున్నను, సింగపూరులో నాకాశయమును నిర్మించిన పిమ్మట యుపద్రవ మేర్పడవచ్చును. కాండామేరునిన, అనుమానము అనుమానమును బెంచును. ఒకజాతి యుద్ధపరికరములబెంచిన, వేరొకజాతిగూడ బెంచుటకు సంసిద్ధపడును. ప్రపంచమునందు ఆయుధ బలము లెక్కువలయునని ప్రయత్నించుచున్న సమయమున, క్రొత్తనాకాశయము నొకదానిని నెలకొల్పుటకన్న అవివేకము వేరొక టుండజోదు. జపాను దేశము భూకంపమువలన గలిగిన నష్టమునుండి యంత త్వరలో కోల్పోననేరదు. దుర్మార్గపుచింత జపానుదేశమునకొక వేళయున్నను, అదిజాపాను దుర్లభము. ఇట్టిస్థితిలో జపానుకు కోపోద్రేకము గలిగించుటపాడియగునా? జపాను దండయాత్రాభయము, అభూతకల్పన యని అమృత, కెస్వర్టీ, మొదలగు లేబరుసభ్యులు స్పష్టముగ దెల్పిరి. స్వల్పసేనానిగూడ, సింగపూరు నాకాశయనిర్మాణము నిరుపయోగమని సూచించెను. సింగపూరు నాకాశయ నిర్మాణప్రయత్నమును నిలిపివైచి, లేబరుప్రభుత్వమువారు మహోపద్రవమును నివారించిరనుటకు సంతయములేదు. ఇందుకు నాగరిక ప్రపంచమువారి నంతయు అభినందింప గలదు.

గాంధీ పతనాలయము
గాంధీపేర పతనాలయమును నెలకొల్పుట కయినను, మృనిసిపలు సంఘముల కధికారము

లేనపుడు, స్థానిక స్వపరిపాలనము నేటి బీరకాయగాదా? తిరుపతిమృనిసిపలు సంఘమువారిట్టిగంధాతయము నె క దా ని ని స్థాపింపనెంచగ, చిత్తూరుకలెక్టరుగారు అంగీకరింపక బోయిరి. కలెక్టరుగారి యుత్తరువును పాటించక, మృనిసిపలు సంఘము వారు పతనాలయమును నెలకొల్పిరి. ప్రభుత్వము వారు కలెక్టరుగారి యుత్తరువును రద్దుజేసినటుల, మొన్నటిదినము శాసనసభలో సూచింపబడెను. ఇంతమాత్రము సాకార్యమును గలిగించి, సివిలు సర్వీసుయందొగి చ్యూను త్రోసిపుచ్చినందులకు, ప్రభుత్వమువారి నభినందింపవచ్చును. ఇట్టియుత్తరువులను గావించనందని ప్రభుత్వమువారు కలెక్టరులకు దెలియజేసెదరా యని యడుగగ, ఆయవసరము గాదని, పానగల్లురాజుగారు బదులు దెప్పిరి. అవసరములేననుట సరిగాదు. ఇట్టి నిరంకుశచర్యలు సామాన్యము లగుచున్నవి.

అస్సాముకొన్నిలు: బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము అస్సామునందు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును వెంటనే స్థాపింపవలెనని, అక్కడి శాసనసభవారు తీర్మానించిరి. ప్రభుత్వసభ్యుడు తన సహజపాతికూల్యము దెలిపెను. ప్రభుత్వమువారు స్థాపించిన శాసనసభలే యిటుల తీర్మానించుచుండ, ఇంకను స్వపరిపాలనమున కంతరముల నేర్పలుపవలెననియు, నెమ్మది నెమ్మదిగ ముందుకు జరుగవలెననియు అధికారులు కలుకుచు నిరుత్సాహము కలిగించుట ఆసంగతియు గాదా?

దేశభక్తునకు మహాత్ముని సందేశము

పనమలు తోలగింపబడిన వ్యాయవాదుల
• శభినంజించుట
అంతరిపురము, మార్చి 28:—దేశభక్త శివవంకకమ్మయ్య పంతులుగారు మాట్లాడు తంతిశాస్త్రవేదిక:—
నేను కాలగెను పంపివ నీ చాంతమునందు సంచారు మొనర్చుచుంటున్నా, గాంధీమహాత్ముడు గుంటూరున కడివ సందేశము నిన్ను నేనెప్పుడోకవచ్చితిరువారి నందెను. మహాత్ముడు ప్రస్తుతము వ్యాధిపీడితుడై యున్నను, తిరిగివచ్చును గనునించినందుకు నేనను, వామిర్చిజను చాల కృతజ్ఞులము. ఆశుబ్రేక్షయన నెట్లుగలను. “వ్యాధివారుల పట్టినుండి గొనివచ్చబడేందులకు మిమ్ముక, మీసహాధ్యాయవాదులను అభినందించుచున్నాను. గాంధీ”

ఎవరెప్పు యూత్ర.
దార్జిలింగు, మార్చి 26:—ఎ.కె.స్వ. యూ.కె.కె. పోవుచున్న దేశంబు బ్రాహ్మణుల తదితర సభ్యులను మోహించు యుచ్చితమునది బాహుబలీ శోయిరి.

మదరాసు శాసనసభ

బడ్జెటుగ్రాంటులు

మొదటికిలు డిమాండు

నీన్న మధ్యాహ్నము ఫలహారానంతరము గౌ॥ పానగలు రాజాగారు మొదటికిలు డిమాండు క్రింద రూ॥ 53. 15 లక్షల గ్రాంటుకోరిరి.

ఈ గ్రాంటు మొత్తమునందు నూరు రూపాయలను తగ్గింప వలయునని డాక్టరు యు॥ రామారావుగారు పాపాదించుచు ఉద్ఘోషించి తీర్మానము క్రింద ఆధికముగ మొత్తము వ్యయమును దనియు హాసరతి స్వర్ణములను వైద్యశాలలయందు అధికముగ నియమించ వలయుననియు కోరిరి. సభేత మొదటిగాదు సవరణను బలపరచిరి.

ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు సానుభూతి గలవారై యున్నారనియు దేవరలు హాస్పిటలునం దీవిధానము ప్రారంభింపబడెననియు డా॥ లాభకరముగ నుండిన విధానము వృద్ధిచేయ బడుననియు మంత్రిగారు చెప్పిరి. సవరణ ఉపసంహరించుకోబడెను.

ఆయుర్వేద యువాని వైద్యములు

రంగనాథంమొదటిగా రాక సవరణ నుపపాదించుచు ఆయుర్వేద యువాని వైద్యములకు తగు ప్రోత్సాహ మొనగవలయునని వాదించిరి. తీర్మానమును డాక్టరు రామారావుగారు బలపరచుచు ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు ఎట్టి ఉత్సాహము చూపుటలేదని ఆక్షేపించిరి.

ప్రామాంతరములందు వైద్యసహాయము సమముగ కొరతలు లేదనియు దేశీయ వైద్యవిధానములకు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడినగాని ఈ ఇబ్బంది తొలగదనియు కోటిరెడ్డిగారు చెప్పిరి.

గౌ॥ పానగలు రాజాగారు చర్చకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ఈ విషయమై తనకు సంపూర్ణముగ సానుభూతిచూపుచు ఈ విషయమై సలహాలిచ్చుట కేర్పరచబడిన సంఘమువారు నిజేతికము పంపగనే ప్రభుత్వమువారు అలాచించి కార్య విధానమునకు గడంగెదరని చెప్పిరి.

సవరణ ఉపసంహరించుకోబడెను.

శిశుసంరక్షణ విధానము

డాక్టరు నటేశమొదటిగా రాక సవరణ నుపపాదించుచు శిశుసంరక్షణ విధానమునకు ప్రభుత్వమువారు తగు ధనసహాయ మొనగవలయునని చెప్పిరి. స్వామి మొకటాచలం కెట్టిగారు బలపరచుచు చెప్పి పురియంతరి శిశుసంరక్షణ విధానమునకు తమ ధన సహాయ మొనగవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరిరి.

మద్రాసు కార్పరేషనువారు శిశుసంరక్షణ విధానమును నిర్వహించుట ఎంతమాత్రము తృప్తికరముగా లేదనియు ఈ విధానమును కొనసాగించు బాధ్యతను ప్రభుత్వమువారికి ధరింపవలయునని రామస్వామి మొదటిగారు చెప్పిరి.

గౌ॥ పానగలు రాజాగారు చర్చకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు పూనికసంఘములకు సంబంధించిన విషయ మని చెప్పిరి.

సర్దుల కివ్వబడు పైఫెండులను హచ్చింపవలయునని మొకటాచలంయ్యంగారు కోరిరి.

ఇట్లు కొంతకాలము చర్చజరుగునప్పటికి 5 గంటలయ్యెను. డిమాండు మొత్తము వోటుకు పెట్టబడి ఆమోదింపబడెను.

ఇ త ర డి మాండులు

సత్యమూర్తిగారి ఆక్షేపణ

బడ్జెటు చర్చకై ప్రత్యేకింపబడిన పదిదినములు ముగియుటచే మిగిలిన డిమాండుల నన్నిటిని వోటుకు పెట్టబడునని అధ్యక్షుడు తెలిపెను.

ఈ పద్ధతి నిబంధనలకు విరుద్ధమనియు; ప్రతి డిమాండుపై గౌరవనీయుల సమ్యుతుల నోసవలయుననియు సత్యమూర్తిగారు ఆక్షేపించిరి.

సామూజ్యకాననభయందు అవలంబింపబడుచున్న పద్ధతి ఇదియేయనియు, ఇది నిబంధనలకు వ్యతిరేకము కాదనియు గౌ॥ లామెంబరుగారు సమర్థించిరి.

తన ఆక్షేపణలను ప్రాత్యమాలకముగ తెలిపి తీర్ణయ మొనగబడునని అధ్యక్షుడు సత్యమూర్తిగారికి చెప్పిరి.

మిగిలిన డిమాండులన్నియు వోటుకు పెట్టబడి ఆమోదింపబడెను. అంతటితో సభ ఆపుదల చేయబడెను. మరల సేటి దినము 11 గంటలకు సభ సమావేశమగును.

నేటి దిన చర్య

మార్చి 28:- కాననసభ ఈ యనంతరము మరల 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. గౌ॥ డి॥ ఎల్. డి. స్వామియ్యుల తీర్మానము అంగీకరింపబడినది. నేడు ప్రత్యేకముగ స్వామియ్యుల డి. వి. శేషగిరిఅయ్యగారు, ఎ. రంగస్వామి అయ్యగారు, ఎం. ఎల్. వీ. ఉండిరి.

(ప్రారంభమున ప్రత్యేక ప్రకటనలు జరిగెను.)

మామూలకం మేజిస్ట్రేటు చర్య ఆంతట, మామూలకం మేజిస్ట్రేటుకు తంజావూరు మిరాసీదారులలో నుభ్యులగు డి. వి. శంకరులు అయ్యగారు, ఎం. ఎల్. వీ. మరుదవం శిర్డి, ఎం. ఎల్. వీ. సి. ఆర్. శిర్డిరామ అయ్యగారు, మున్నగువారిని వెంటకుండ మామూలకం మేజిస్ట్రేటు గారినించిన యుక్తరువును గూర్చి చర్చించుటకై కాననసభ సామూజ్య చర్యను ఆపుదల చేయవలెనని ఎస్. సత్యమూర్తిగారు కోరిరి.

ఆంతట గౌ. సి. వి. రామస్వామిఅయ్యగారు ఆయాప తాద తనపై ఇట్లు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారికి సభలను భగ్నపరచు ఉద్దేశ్యము ఎవ్వరును మామూలకం మేజిస్ట్రేటు ఉక్తువును గూర్చి నేను ప్రతికూలము మాత్రమే చదివెనని. విషయము వింటే అందలేదు "లెనక్లియం" క్రింద లింకించి ఉక్తి వి. వి. వి. ర. మా తీర్మానము అంగీకరించుట తోటగా జరిగెను. మిరాసీదారుల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగింపబడుట నాకీష్టములేదు. ఈ యాభిప్రాయమును నిన్నును గూడ నేను ప్రకటించితిని. నేను ఇతరవర్గ వాదానిగా గాంచిని వీర్యులగు-ద, వాయుద్యేష్టులు వెంటకుండ్లు, నన్ను తరువాత కాననసభలకు ఆక్షేపించుచు, భాదించుచున్నాను. అంతట గాక, గౌ. శిర్డిరామ అయ్యగారు ప్రతిభి యుపపాదన సంగీకరించిన తుండల, శ్యామలరాండు మేజిస్ట్రేటు ఉక్తువునుబట్టి జోక్యము ప్రయోగింపబడు వాధికార ముండును. 1914 వ సం॥ ఉక్తువు శ్యామలా శ్యామలరాండులను పరిశీలించుటకు కోర్టులే తగియుండును. చెప్పికింది ప్రభుత్వమువారికి గూడ అధికార ముండదు. నేను నైన చెప్పియుట నావలకబడిన విషయమిది సభకు ఎట్టి అధ్యంతరములు గలగలేదు బ్రత్నించెద నని మరల చెప్పుచున్నాను.

గౌ. లామెంబరుగారు ప్రతిభముగ మాటలాడి, వీర్యుల కర్తవ్యమూర్తిగారు తమ యుపపాదన నుపసంహరించుకొనిరి.

ల్యాండు రెవిన్యూ సెటిల్మెంటు బిల్లు

గౌ. సర్. అర్ధకు శ్యామలాగారు ల్యాండు రెవిన్యూ సెటిల్మెంటు బిల్లును ప్రత్యేకముగా ఉక్తువు చేసిరి.

సి. వి. ఎస్. నరసింహారావుగారు బిల్లును ఆక్షేపించుచు ఇట్లు చెప్పిరి. ఈ బిల్లు రాజధాని అంతరిటిని అన్వయించును. ల్యాండు రెవిన్యూ శాఖకు కాననసభపై మోటువెనని వాయంబు కమిటీ కూడించి యుండెను. అప్పటినుండి ఒక బిల్లు ఉండవలసి ప్రజలు కోరుచుండిరి. పర్యటించు సెటిల్మెంటుపద్ధతిని ప్రభుత్వము వారు అంగీకరించి యుండలేదు. ఈ బిల్లు ఏమాత్రమును ప్రజలకు సంక్రమింపలేదు. ప్రతిసెటిల్మెంటును రీసెట్మెంటును ఇవలదుట ప్రభుత్వముగాక కాననసభ ఈ బిల్లును సంగీకరింపవలసి. రీసెట్మెంటు విషయమును కాననసభకు వెలివినంతమాత్రమున లాభము లేదు. రెవిన్యూ చెల్లించువారి యంగీకారమును పొందిగాని సెటిల్మెంటుగాని రీసెట్మెంటుగాని చేయరాదు. ఇట్టి అవకాశములు ఈ బిల్లునులేవు. ఇంగ్లెండు వనరుల నోసగలే, వన్నులను హచ్చింపరాదు. మొనాగునందు ఇంగ్లెండు వనరులను లెక్కన గెల్తు. భానికి తగినట్లే అక్కడ వన్నులును వన్నురి. బర్మిలూ వానిలు లేవు. ఇంగ్లెండు వనరులు లేవు. అయినను, ప్రభుత్వము వారు ఈ బిల్లు ప్రకారము అట్టి బిల్లులాను రీసెట్మెంటుగావించుటకు పూనుకొందురు. ఈ రీసెట్మెంటు నూచనలను అమలులో తెట్టుటవలసి, రాయలును తమ అవసర భాగ్యులను కూడ తగ్గించుకొని ఇంగ్లెండు కష్టములపాలు గావలసియుండును. వన్నులను ఈ విధముగ హచ్చింపక కొంతకాలము జరుగనిచ్చిన, నేను విధముగ ఎప్పటికైనను, వన్నులను హచ్చింప వచ్చును. కనుక నేను ఈ బిల్లును సంపూర్ణముగ నిరాకరింపవలెనని నేను కోరుచున్నాను.

కామ్యయ్యగారు, ఈసంకర్షనము ఇంగ్లెండు బిల్లును ప్రత్యేకముగావలసి ప్రభుత్వమువారు ఇప్పటికైనను రయితులను హచ్చి యాలోచించుచున్నారని విశద మగుచున్నది. కాని ఈ బిల్లును నిచ్చి చూచిన, దీని యందు రాజుగలవా కొద్దిగలవా యని వారికి తేలగలగ వచ్చును. కొద్దియై యుండెదల, దీనిని నిరాకరింపవచ్చును. సెటిల్మెంటు భగ్నము రయితుల శేషమునుగూర్చియు, వ్యవసాయపు పతావు

గూర్చియు, పనుట్లను గూర్చియు హచ్చుకట్టుక మదింపుచేయును, వానిని అధికముగ నోసకరాదు. దీని నన్నిటిని గూర్చి ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెదవలసి చెప్పిన యెడ, బిల్లును అంగీకరింపవచ్చునని కామ్యయ్యగారు చెప్పిరి.

సి. వి. శంకరులవలె అయ్యగారు బిల్లును సంపూర్ణముగ ఆక్షేపించిరి. ప్రజలు ల్యాండు రెవిన్యూ బిల్లును కొరచుండిరి. ప్రభుత్వము వారు ఒక బిల్లును మనకిచ్చుచున్నారు. నాకు కన్నుల కథ జ్ఞప్తికి వచ్చినది. కష్టములనుకొరగా, జేవుడు ఒకకరమొద్దునిచ్చెను. కాని మనకు అట్లు ప్రజలను ఈ ప్రభుత్వమువారు ఒకసానుభూతి నిచ్చుచున్నారు. మనముకర్మ నేటు సెటిల్మెంటును కొరె గూడగా, సెటిల్మెంటు, రీసెట్మెంటులను గూర్చి ఇంకను ఎక్కువ అధికారమును ఈ బిల్లుములముగ పొందుచున్నాము. ఈనవ్వును భారతరయితులకేగాక, యూరోపియను ప్రాంతాలకును గలగును రీసెట్మెంటు వ్యయమునుగూడ రయితులకు భరింపవలసి నట్లు ఈ బిల్లు నందు గలదు. ఇది యొక నూతన సిద్ధాంతము. ఈ సిద్ధాంతమునం గీ క రింకిన రయితులపై భారదధిక మగును. ఈ బిల్లు సంగీకరింపవచ్చు, తంజావూరు, తిరువనాంతరి రీసెట్మెంటు నూచనల వలముగా బ్రెప్రేరుని వెదవించుట ఆక్రమముగ నున్నది. ఈ బిల్లుకుండు ప్రతిభిక్షిమునందును నిజము నిండియున్నది. అంగీకరింపదగినయంత మొక్కటిగూడ లేదు. ఈ బిల్లువిషయమై చర్య విపరీతముగ నున్నది. బిల్లును ఆపాధారణపు గెట్టుచుండ ప్రకటించబడెడిది. ఈ బిల్లును సంపూర్ణముగ నిరాకరింపుదని కోయంబుతూరుచారు నన్ను కోరిరి.

డి॥ బి॥ ఎం. కృష్ణమూర్తిగారు గూడ బిల్లును ఆక్షేపించిరి:- గౌ. మనమూర్తి వారిబిల్లుగాను అభ్యయముగ నుండిన సెటిల్మెంటు ఉపసంఘమువారు రీసెట్మెంటు నూచనల కాననసభ నిర్ణయించెట్లుగావలెనని విశ్లేషముగ విభాషించెను. అభిప్రాయము విప్రకరము లేనవని ఇప్పుడు గౌ. సర్ శ్యామలాగారు చెప్పిరి. ఆయింపసంఘమునందు, అభ్యయము సర్. వారిబిల్లు సామెలుగాదుగాక, ప్రభుత్వపురెవిన్యూ శాఖకు కొద్దిగలవా కావగాదు, గౌ. శిర్డిరామ అయ్యగారు, సర్ శి. వి. రెడ్డిరామ అయ్యగారు గౌ. సి. వి. రామస్వామి అయ్యగారు ఉండిరి. ఇట్టి వారు చేసిన విభాషలు విప్రకరమని శ్యామలాగారు తలచుచున్నారా? కాననసభకు సంపూర్ణ అధికారము లేకుండ శేషము విభాషించెదముట అవకాశముల నొసగుటవలసి ఏమియు లాభములేదు. కాననసభ విభాష చేసిన తీర్మానములను ప్రభుత్వమువారు ఎట్లు నిర్ణయము చేయుచున్నారో మనకు తెలియును. గౌ. శ్యామలాగారు అనూచలము ప్రకటించుచున్నయెడల నిరాకరింపవలెనని నేను విశ్వయించుకొంటిని. (నార్మధ్యము) ఈ విషయమై భారత రాజ్యాంగ మంత్రిగారి, భారత ప్రభుత్వమువారుని తెలుపు అధ్యంతరములకు మేము తరసాపింపవలసిన చొప్పు తలచుకొనుచున్నాము. దలచు ఈ బిల్లు నిరాకరింపవలెనని నేను కోరుచున్నాను.

(ప్రజలుపర్యటించు సెటిల్మెంటు కోరుచుండలేనని ఇట్టి రీసెట్మెంటు బిల్లులను గాదని డి. వి. రామలింగం కెట్టిగారు చెప్పిరి.)

అంతటితో సభ్యులు ఫలహారములై లేచిరి.

అస్సాము శాసనసభ

పిల్లంకు, మార్చి 28:- కామ్యయ్య శిర్డిరామ రీసెట్మెంటు పనుల క్రింద గవర్నరులు 152855 ను వచ్చుచేసిన తెలుపుపట్టి పట్టిన అస్సాము కాననసభలో అంబుల్ రీసుగాడు బిల్లును పంపిరి. ఈ బిల్లును ఉపపాదించబడిన గుప్త మొదటి డిమాండు లన్నియును బిప్రకరింపబడెను. ప్రయుచుల పాతకాలల ప్రభుత్వ గ్రాంటులను వీలైన యెడల రెండింటల శేషముని ఆడిగిన తీర్మానము సభవారు బిప్రకరించిరి.

కాన్గ్రెస్సావక కర్మలకు శీతములు 1800 వు కిక్కి-పు మనియు, పోలీసువారి దుస్తులు భద్రముగా గాని భద్రము దొరకకు యుండియు మిల్లుకుద్దలగా గాని ఉండియును నను తీర్మానములు ఉపసంహరింపబడెను. (ఆ॥ పే॥)

రంగూరు శాసనసభ

మార్చి 28:- తూర్పు రంగూరు భారతీయ ప్రతిభిగా రంగూరు కాననసభకు తరిగిబడిన ఎన్నికలలో ఎన్నుకొనబడిన ఎస్. యం. కొండేన్ అను మద్రాస్ నేడు ప్రయోగముచేసిన సభలో ప్రవేశించెను. (ఆ॥ పే॥)

శ్రీ, మాను శశిభూషణరథో గాతః— శాపునః

(5) పరిష్కారాలివ్వబడిన దెబ్బ పడిన పనులు, అవసరమగుచో

అభ్యుదయ ఆర్థవశానన్ము, విద్యాపరిపూర్ణము, ప్రశస్త్యలేఖిత ఉత్త
ము, ప్రాకరములకుగ నేమియందవలెను. నొకప్రశస్త్యముగా న
నియందవలెను అను విషయములను బోధించుచు నిక్రమించు
తము. అభ్యుదయ ప్రభుత్వోద్భోగములను నిశేషముగా నిర్ధరి
చునుయే మిముఖ్యోద్దేశముగా నుండవలెను. అనుభవజ్ఞులనుతలసి
యింక కలుగున జెప్పుచును వివరించు. మొదలు బోధించుచు
చివరకు ప్రభుత్వలేఖిత నిమిషమున ఎక్కువనకు బోధించు
తాగ్రహరమంతయు తామునహించి నివన సృజనములైన దివ
ర్మమెంటుల పరిచయమునూతనా జాతరచరిత ఉద్భోగములను (డివర్స)

ఉ. — దేవస్వామీ భోక్తృ శుభాస్తా ఉద్వీగములకు ముగ్ధులై పోయినా పాతకములను కాలేటి కరుణలకు చేరుకొనక పోయిన పుట్టింభి కేటు తనది నిలయి రచనానుభవ దేవస్వామీ భోక్తృ శుభాస్తా ఉత్తమమనీరి. ఈ పరిశ్రమయే ముగ్ధులైన ముగ్ధులగు కవిమనుజులు శుభాస్తాను కలెత్తరులుగా నిశ్చయించుకొంటుండై కృతగాని ప్రత్యేకమాగనించి చేరుకొనచ్చును. (పరిశ్రమకు అట్టి ప్రత్యేకమాగా చేర్చబడినా భోక్తృ రికి దెలవుయందనవును. ప్రస్తుతమువారి అనభిమతి భోక్తృవానికి 1 న అభిమతి ప్రకారము అభిమతిగా గలదు.

శ్రీ వాసవాంబ సహాయం.

చెన్నపురి శ్రీ కన్యకాశ్రమేశ్వరి దేవస్థానము వద్దేరా ధర్మముల యొక్క వరపు శేలవుల సంక్షేపము 1923-వ సంవత్సరము

ఋతుల వివరము				బహుల వివరము				
అడ్మినిస్ట్రేషన్:-				బాడుగ:-				
కమిటీ ఆఫీసు శిబ్బంది			7,651	1	8	58,711	12	2
కొత్తాల్ మాస్కెట్ శిబ్బంది			5,911	8	1			
పునుపేట శిబ్బంది			192	0	0	10,214	8	0
సదర్ గార్డెన్స్ శిబ్బంది			120	0	0	063,982	4	2
కంటింజెంటు	12	10	0			68	4	9
ఇతరులవలన వచ్చిన యెక్స్ ప్రిక్ చార్జీలు						30,504	5	4
జమలుపోను	65	14	6	57	11	41	0	0
						190	0	0
						09,721	14	2
ఆఫీసు కంటింజెంటు:-				నడ్డీలు:-				
కోర్టు ఖర్చులు	76	5	6	ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు		10,001	15	0
కోర్టునుండి జమ వచ్చినది పోను	82	4	8	డౌనేషన్ గావచ్చిన గవర్న మెంటు పత్రములు		182	0	0
				ఇంఫీరియర్ బ్యాంకులోపున్న కరెంటు		2	12	0
				అకౌంట్లు		1,210	11	6
బంట్లకులు వగైరాలు వ్రదుపులు	129	0	0	లై సెన్సు బిల్లులు విక్రయం:-				
స్టేషనరీ ఖర్చులు	366	1	8	పునర్ముగమునకురాని వస్తువుల విక్రయం			128	1
అచ్చుపేము చార్జీలు	165	4	9	యిసలేనియస్:-				
టెలిఫోన్ ఖర్చులు	5	0	0	అయిర్ వేరిక్ ఆనుపత్రీకి మద్రాసు కార్పొరేషన్ వారు ఇచ్చు ద్రవ్యసహాయం		50	0	0
ఆడిటర్ ఫీజు	175	15	6	అంగళ్ వాళ్లు శేలవు అమ్మవారికియిచ్చిన కానుకలు		1,800	0	0
కంటింజెంటు	250	0	0	వై శ్య హాస్టలుకు యిచ్చిన డౌనేషన్		56	0	0
	884	10	0	పుండి జమ		54	2	0
				సవరాత్రి పుట్టనములో పుభయకర్తలవలన వచ్చినది.		148	2	0
కొత్తాల్ మాస్కెట్ కంటింజెంటు:-				డిక్రీలవలన వచ్చిన బాడుగ బాకీలు కోర్టు శేలవులు		22	1	0
కుప్పవారి ఖర్చులు	1020	0	0			3,841	11	3
లై సెన్సు ఫీజు	750	0	0					
అగ్గిపాదన ఖర్చులు	94	0	0					
దీపాలు వెలుగు ఖర్చులు	849	4	6					
కంటింజెంటు	56	12	0					
మరమ్మతులు, నూతనకట్టడములు:-								
మరమ్మతులు, కట్టడములు వృద్ధిచేయుట	6864	12	4					
మరమ్మతు శిబ్బంది	72	4	2					
కంటింజెంటు	204	9	7					
వస్తువులు:-								
ఇండు అంగళ్లు వగైరాలకు	15208	7	0					
పునుపేట శేలవు	116	4	6					
తిరువత్తూరుకు	80	0	6					
క్యూట్ రెంటు	212	4	4					
సిల్వరి	1615	12	0					
ధర్మములు:-								
దేవస్థానము								
శిబ్బంది			1,848	7	2			
పూజ శేలవులు			2,020	7	2			
సవరాత్రి పుట్టనము			8,746	2	7			
ఇతర పుట్టనములు			801	8	2			
యెక్స్ ప్రిక్ మరమ్మతులు చార్జీలు			1,106	8	8			
ఇతర చిల్లర శేలవులు			72	6	0	14,625	2	10
అన్న స తము:-								
శిబ్బంది			1,822	11	7			
భోజన ఖర్చులు			6651	12	4			
పాత్రల మరమ్మతు			179	10	0	10,864	2	11
ఇతర సత్రములు:-								
రామానుజకూట శిబ్బంది								
ఇతర శేలవులు			289	14	0			
వ్యాసరపాడి శిబ్బంది								
ఇతర శేలవులు			348	8	10			
ఉత్తరగిరి జరుపుతోటల శేలవులు			197	8	10			
తిరువత్తూరు స తము:-								
సంతకర్షణ శేలవులు	282	10	0					
ఇతర శేలవులు	90	14	8	32	8	1,154	8	5
వైద్యశాల:-								
శిబ్బంది			2,912	0	10			
మందులు యికిర శేలవులు			1,537	10	8	4,449	11	1

విద్యార్థివర్గము		జమీన్ వివరము	
విద్యార్థివర్గము:—			
వైశ్యబాల్యము	2772	9	10
శిబిరము	1200	0	0
ఇంటిపాఠశాల	56	2	0
కంటింజెంటు	49	12	2
బాలురకు పుస్తకములు	144	12	0
త్రైజులు తెలుపులు	4228	4	1
బడినుండి వచ్చిన ఫీజులు పోను	560	4	0
వైశ్యవిద్యార్థుల హస్తాంశము:—			
శిబిరము	1178	6	4
యెలక్విక్ దీపాల ఖర్చులు	601	18	0
కంటింజెంటు	146	12	9
	1922	0	1
విద్యార్థులవలన రాబడిన యెలక్విక్	276	8	0
తెలుపులు పోను	1,645	8	1
స్కాలర్ షిపులు	7,823	4	0
బాలికాపాఠశాల గ్రాంటు	125	0	0
	13256	12	2
నాములు:—			
వైశ్యబాల్యము గొక్కసహాయం	5,528	0	0
నవుకరి పెన్షన్	108	0	0
మాను సంవత్సర చందాలు	2,840	0	0
ఇతర యినాములు	810	0	0
	8,206	0	0
తక్కువయెన్నుట:—			
ఫర్మి చరు	616	11	2
పాత్రలు	205	14	1
తెలుపుపోను మిగత ఆదాయము	820	9	8
	10011	11	1
మొత్తం. రు.	109402	6	1
మొత్తం. రు.	109402	6	5

(౧౫) కన్నకాపరమేశ్వరీ దేవస్థానము చరిత్రీసు వందరను.

1923 వ సం॥ డిసంబరు నెల 31 వ తేదీన

మూలధనము, జవాబుదారీయైన అప్పులు.)

బాలన్సు షీటు

(సాక్షులు, ఆది)

చిల్లర అప్పులు					8,629	2	8	శ్రీ సామంతాలు	19,81,805	<div></div>	<div></div>
సెక్యూరిటీ డిపొజిట్టులు, ఆద్యాప్తులు					18,312	2	1	ఫర్టీవరు ఎల్ క్లాస్ ఫీటింగులు	6,456	<div></div>	<div></div>
కార్పోరేషను కన్వలసిన్ పన్నులు					5,669	11	2	వాహనములు, అమ్మవారి వస్తువుసామానులు	23,775	<div></div>	<div></div>
కర్బు వెట్టిన దానికి భర్త్యక రగణ నండి ఇంకను లెక్కరావలసినది					4,644	10	7	అమ్మవారి ఆభరణములు	48,675	<div></div>	<div></div>
మిగుళ:-								మెడిసామానులు	1,046	<div></div>	<div></div>
1924 వ సం జనవరి నెల 1 తేదీన	22,55,604	4	11					ఇత్తడిపాత్రలు	3,922	<div></div>	<div></div>
1928 వ సం డిసంబరు నెల 31 వ తేదీ అంత								భోజన పదార్థములు, ప్రేక్షకుని వస్త్రాలు	1,919	<div></div>	<div></div>
మొందిన సంవత్సరమున కాలపులుపోసు	10,011	11	1					రాత్రు గృహ ఉద్ధారములు	11,683	<div></div>	<div></div>
మిగిలిన ఆదాయపు కూడక								చిల్లర అప్పు వచ్చు కొనిన వారు	8,718	<div></div>	<div></div>
ఆప్పలుపోగా మిగిలిన ఆస్తి					22,65,616	0	0	రోడ్డు పెట్టుబడి, ఇరువు	2,14,869	<div></div>	<div></div>
					22,97,811	10	8				
									2,91,811	10	8

MADRAS.

P. S. Jumbulingam. P. Narayanasawmy Mudaliar,.

Assistant Secretary,

Secretary.

24-3-23

24-3-24

• **24-3.24**

Ford Rhodes,
THORNTON & Co
Chartered Accountants
11-3-24

హర్షిమను ప్రవాసము - ప్రభుత్వవైఖరి

(:):
కృత్రికారచయితృసంగము ఆత్మపరివర్తన

మహాత్ముడు మున్నగు నాయకుల సందేశములు

భారత ప్రజాకారవ యితృ సంగము మావేదము, హర్షిమను గారిని ఇండియాకు రాకుండ నిషేధించినందులకై ఆత్మపరివర్తన చేపట్టిన 'కామయ' ఆఫ్ ఇండియా' కార్యాలయమున కే.నటరాజుగారి అధ్యక్షతన జరిగిన.

ఈ సభను కనక భద్రకవిగారు స్వీకరించుచు గాంధీజీ హర్షిమనుగారి వారు అక్కరలేదని ప్రభుత్వమున నంజ్ఞా గౌరవ కార్యదర్శి ఎన్. ఏ. బెల్లీగారు ప్రకటించిరి.

ఈ క్రిందిపాద భూతిశతకమును వచ్చె వని సభకు కార్యదర్శి చదివెను.

తొందర మోలిలాన నెహ్రూగారిట్లు తంతివార్తవంటి:-
హర్షిమను తీర్మానమునై ఆత్మపరివర్తనకు వోటుబాడ అందలి ప్రభుత్వ భావ విషయమును ఆత్మపరివర్తనకు గానియు చున్నది. కనుకనుకొనటకు యెన్నిచాదములు చెప్పినను స్వామిగారు అట్లు ప్రకారము యెట్లురాకుండ నిషేధించుటకు ప్రభుత్వమును గాదు. భారతకానసభలో కమ్యూటుల కట్టు యెచ్చి రో దానినిట్టి చూచిన భారత ప్రజాభిప్రాయ మన్నియట్లు యెట్లున్నదియు చెప్పగలరు. హర్షిమనుగారు కట్టు సర్కిరించుట బ్రతికే ప్రభుత్వ మొన వని నేను తలచుచున్నాను.

లాల్ బహదూర్ శాస్త్రిగారిట్లు కంటివార్తవంటి:-
మనగారిని తిరిగి రాజ్యములలో చాల మాఖ్యమున భర్తము గలదు. ప్రభుత్వమువారి అందమును కిరితనమున నున్నది. ఈవిషయమున ఒత్తిడిచేయటమే జేయుముక్క భర్తము.

మహాత్ముని సందేశము

గాంధీజీ హర్షిమనుగారి క్రిందిపాదము సందేశము:-

హర్షిమనుగారిని రానియకుండజేసిన నిషేధపుట్టు తరువును తొలగింపవలెనని కోరుచు ప్రజలైక్రమముగ నంత గట్టిగ చెప్పుకొనినను ప్రభుత్వమువారు ప్రజాకార్యమును విహించియున్నారు. దీనిని జూడ మనయొక్క దుర్బలత్వమును, హర్షిమనుగారి విషయములో ప్రజలు యోగంతుముతో చెల్లిన అభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగ తిరస్కరించుచున్నారనియు స్పష్టమగుచున్నది. ఇట్టి నిషేధపుట్టు తరువుకురద్దజేయకొరుటమనదేతప్పని యనుకొందము. అట్లుతప్పలుజేయుటకు ప్రభుత్వము వారు మనకవకాశమునిచ్చెదరా? ఎంతమాత్ర మీ యజాలరు. కావున మనమిట్టిబహిరంగసభలు జేయుటవలని ప్రయోజనము హర్షిమనుగారు జేసినసేవను మరువలేదని ఆయనకు చెల్లుటకు మాత్రమే. తిరిగివచ్చుటకు స్వామిగారు రానికారణము అందుకు తగిన ప్రయత్నములుజేయుటకు మాకు యిచ్చలేక గాక, అంతసామర్థ్యములేమియని నూడ చెలువగలము. అయ్యది నూడ అల్పప్రయోజనముగలదని తలంపరాదు. కావున మీ శభ విజయముగాందు గాక యని కోరుచున్నాను.

రంగయ్యగారి సందేశము:- బొంబాయి కానసభ సభాపతి హర్షిమనుగారు తిరిగి బొంబాయికి రావలెననియు చెప్పి యెడల మేము సంగ్రహింపములను నున్నకారము మాకు ఆయనతో చాల అపకరము నున్నది. ఇతర కాదు ముఖ్యముగా ఆయన రావలెనని కోరుచున్నాము. ఒక కాష్టము కానసభాభిప్రాయము, అభిలభారత భాగభిప్రాయమును దెలుపు భారతకానసభ సభ్యులను కలిపి జేయుటకు హర్షిమనుగారు పరిగెన పయనములకు నేను జేయక చేయవగా అంగీకరింపజేయవలెనని కోరుచున్నాను, పట్టాభిరక్షణగారి కొట్టజేయవలె.

ఆంధ్రమనుగారిట్లు ప్రకాశి:- బొంబాయి కానసభ కి. జి. హర్షిమనుగారిని తిరిగి రానియకుండ అనుకూలముగ వోటు జేయుదులను నాకు విచారము గుచున్నది.

ఇట్లుగి వ్యక్తిస్వార్థత్వము నకు సంబంధించిన విషయముగాన నాయనమున దీని యెక్కువగ వచ్చి వది. వ్యక్తి స్వార్థత్వమునందు గౌరవ మభివృద్ధిచేయమిద నే యేదేశము యొక్క గాని నైతిక స్వార్థత్వము మాధారపడియుండును. ఈ దేశముల యభిప్రాయములతో కేంద్రీయపక వేయగ నుండినంత మూర్ఖమున న్యాయస్థానములు దుర్బలాభిమాన మైనను తేజో విజేసి భారత ప్రభుత్వమును బా బాయిరష్ట్రీయ ప్రభుత్వమును కలిపి ఒక వ్యక్తిస్వార్థత్వమును తి స్కరించుట జూడ నా స్వీకృతి వేదాచారములకునూడ భిన్నముగ ప్రకటి చిట్టుల గానియుచున్నది.

జాతివిషయము కాదు

సరరాజుగారు మాట్లాడుచు యానభయొక్క ఉద్దేశ్యము ప్రతికారవయితలకు చాలచుట్టుమొదల కెప్పిరి. ఈసభకు సంబంధించి అభిప్రాయముల వారును భారతీయులు అంగీకరింప నూడ గలరని వారికి చెలియును. ఈ సభకు మా జాతిని భేదముగాని కాక జాతిప్రతిభాభేదములను గాని గుర్తించలేదు. ఈ సభకు యొక్క ఉద్దేశ్యము ప్రతికారవయితలకు స్వార్థముల కేంద్రీయమైగావున అంతరీక్షము యందు స్వార్థ మియ్యబడెను. నాయకు గా తీర్మానమును ప్రతిఘటించుచు నర్ మానిగా రాసంపక పవస్వాసము నానిమనుగాని తిరస్కరించుటయు, హర్షిమనుగారు ఇండియాకు తప్పకుట మాట్లాడలేదని తిరస్కరించుటయుగాక యీ సభకు స్వార్థముల కేంద్రీయమై అని మ్యానేజింగు కమిటీవారు నలంబిరి. హర్షిమను గారి ప్రత్యేక వ్యక్తి స్థానము నాయకుల కేంద్రములేదు. ప్రభుత్వసభ్యుల అభిప్రాయములతో కేంద్రీయపక పోయినంత మాత్రమున ఒక వ్యక్తి ప్రతికారవయితల కుద్దీనుడి అటాంపకమటకు మాట్లాడగలదన్నటుల నర్ మానిను మాట్లాడు గుటాదిన విషయమును ఆయన ప్రభుత్వమున అనుసరింప కోరెను. విషయమునంతను పరిశీలించి చూచి యెడల హర్షిమనుగారిని ఇండియాకు రానిచ్చి ఆయన కృతినభ్యసించి నీనునూడదనియే ప్రభుత్వసభ్యుల యభిప్రాయముని జేయుచున్నది. అట్టిజాతిభేదము వారు ఆత్మపరివర్తన జేయవలయును. రెండవవిషయము యానభయొక్క ఉద్దేశ్యములకు సంబంధించినదిగాదు. హర్షిమనుగారు అంగీకరింప నుటవల భారతీయులెవరను ఆయనను సమర్థించు మాట్లాడలేదనియే ఈ సభకు. కాని యానభయమునం దెవరను జాతిమత వ్యభేదమును గుర్తించుటలేదు. ఈ కేసులో ప్రతికారవయితల యూరోపియనులైనను భారతీయులైనను న్యాయమును మానముగ జరుగవలెననియే వారు కోరుచున్నాను. ఈవిషయమున జాతిమతవ్యభేదము వారు పేషించుటలేదు. నర్ మానిను గారు కానసభలో కట్టి స్థానమునండి యట్టి చాదమున ల్పించుట ప్రతిఘటనకు మనవలయును. హర్షిమను భారతీయుడు గాకపోయినను అంగీకరింపై భారతదేశములో కృత్రిక భారత ప్రజలమును కిరితనమును ప్రయోగించినందులకే యీ సభకు గాని కేంద్రీయపకమగుచున్నది. నర్ మానినుగారి వాదమును చాల అనుకూల్య ప్రయోజనమును నున్నది. అంగీకరింపై జడజేసిన భాధ్యను భారతదేశములోని అంగీకరింపై ప్రతిఘటించెదని ఆయన తలంబెను. నర్ మానినుగారు భాధ్యకలేతమండ వొసంగిన యపవ్యాసమును దెలిపి ఆత్మపరివర్తనకై కానసభ్యులు తీర్మానములకు విధియు వోటుజేసినందులకు ఆయన విచారమును దెల్పెను. కానసభ్యులు నర్ మానినుగారి ఉపస్థానము యొక్క మాఖ్యసారాంశమును బాగుగ గ్రహించలేదు కాబోలును. తీర్మానమును చేరమాతము దెప్పి ప్రతికారవయితలకాక హర్షిమనుగారి నూడ గానించిన అనుమానమును సరిజేయదలంచి గాబోలును.

అన్యాయమును నిషేధము

మార్కడూకు క్రికాగా రిండి తీర్మానముల నుకపాదింప:-

“హర్షిమనుగారి భారతదేశమునకు రానియకుండ నిషేధించిన యత్నమును తొలగింపవలెనని. ఎఫ్. హర్షిమను గారు చెప్పిన తీర్మానము తిరస్కరించి బొంబాయి కానసభ

జేసిన వనికె యీ భారత ప్రతికారవయితృసంగము అమితముగ ఆకాంక్షాను బెలుపుచున్నది.

నర్ మానిను హేయగారు యీ తీర్మానమునకు ప్రతిఘటించు ప్రభుత్వవైఖరిని సమర్థించు గానించిన యీ పవస్వాసము అంగీకరింప ను అన్యాయముగ నున్నదనియు, ప్రభుత్వమున కిష్టములేదనియు ప్రతికారవయితృ ప్రతిఘటించు హర్షిమను కాదనియు శభ్యమగుచున్నదని యీ సభకువారు తలంచుచున్నారు.

భృతికాంక్షాపాదము వారి విలేఖనుల చేర్చు ప్రకటించు భృతులను గూర్చి నర్ మానిను హేయగారు గానించిన దుష్టస్థితిగలను నిసంభవము వారు ప్రత్యేకముగ పరిశీలించుచున్నారు.

నర్ మానిను హేయగారు దుష్టములను అభిప్రాయముల జే బలపరచుచు కానసభ వోటుజేయుట ప్రతికారవయితృ మునకు భంగముగ నున్నది.

కావున హర్షిమనుగారిని ఇండియాకు రాకుండ నిషేధించు తత్వము ప్రభుత్వము అన్యాయముగ నుండుటకలవెటులే తొలగింపవలెనని యీ సభకువారు ప్రతిఘటించుచున్నారు.

“ఈ తీర్మానమును గుర్తించు గారి ప్రేమను పెద్దరికము, హర్షిమనుగారికిని కానసభాభ్యుత్సాహము కానిసభకు చెలువలని నదిగను పంపవలెనని అన్యాయముగ నున్నది.”

పిక్టూగా రంతుల నుపయోగించుచు హర్షిమనుగారికి నుండలి న్యాయమును విడిచిది చెప్పకలేదనియు, బొంబాయి ప్రభుత్వ వైఖరిగూర్చియు, నర్ మానినుగారి యపవ్యాసము కలన ప్రతికారవయితలను, స్వార్థత్వ ప్రయోజన విచారింపకలని న విషయములెన్ని యొగలకని చెప్పిరి. ఈ ప్రమాదము నిగడకు న్యాయము జరుగజాలదు. వాగవేదమునామ మభివృద్ధిగాని ప్రతికారవయితృ మున కుద్దీనమని విషయమును భారత ప్రభుత్వమువారును బొంబాయి ప్రభుత్వమువారును తెలిసికొనట్లున్నాడు. గాంధీజీ హర్షిమనుగారి సంతకమును జేయుచున్నట్లు హర్షిమనుగారిని ప్రవాసమునందు సంతకముచేయవలెను ఈ భోద్యము. బొంబాయి లోనిట్టిసంభుకలి తీర్మానముల గానించుటవలన కానసభకుండు గానించుటదిన తీర్మానములను కొంతకరకు తలంబుజేయవచ్చును. నర్ మానిను గారు ప్రతికారసంపాదకులకు సుహానిచ్చుటకు, అవిషయము మాట్లాడుటకు మాట్లాడుట దాయని సంతకముచున్నది ఇండియాలో నన్న యూరోపియనులకు కమిటీ విధించుటలో యూరోపియనులే న్యాయము జూరమును దడతనను నిర్మాణమును నెలల చాల విచారకంమై న విషయము, ఇండియాలో చాలమంది యూరోపియనులు ఆయనను (ఉపస్థానము) గల అభిప్రాయములకు కాల్పితములను అభిప్రాయములను, అంగీకరింప జడజేసిన యూరోపియనులలో నధికసంఖ్యాకులలో నెవరుగలెడల భారతదేశములో నాయన జాతికా తండ్రిగను భంగించెద రన్నంగులకు ఆయనకు విచార మయ్యెను.

ఏ. సి. కట్టిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు నర్ మానిను హేయగారు అల్పమును సుపవ్యాసము గానించి తమకేసును సమర్థించుకొన ప్రయత్నించిన చెప్పెను, ఎంతర దరకో గార ప్రతిఘటన తేదిన కిని ప్యాకుపోర్టు లియ్యబడుచున్నదనియు హర్షిమనుగారిని రానియకుండజేయు భారతీయులే నిర్ణయించవలెననియు, హర్షిమనుగారు నిజముగా నుపదేశకులను నెలల న్యాయ స్థానము నందు విచారించవలెననియు జెప్పిరి.

ఎన్. ఏ. బెల్లీగారు

కాకు హర్షిమనుగారిద్దనంతి వచ్చిన చింతము తర్రము జూట్టుచు, చెప్పెను నాకు ప్యాకుపోర్టు వచ్చుచున్నామై అనుమాన ముక్కరలేదు, ఏదోకారణముచేత అలగ్యము మాత్రముజేయుచున్నాను. ఈ ఉత్తరము ప్రసన్నము హర్షిమనుగారు తేదిన ప్రభుత్వము చెప్పెనుచు జెప్పెనుగాను బొంబాయి వచ్చెనుచు యేమోజేయునని తలంచిగాబోలును. భారతకానసభ సభలో వచ్చెనుగాని తీర్మానమును పార్లమెంటులో ప్రవేశములను జూడ హర్షిమనుగారిని నిషేధమును తొలగింపవలెననియు, కాని వారిను గారి తీర్మానమునై నర్ మానినుగారు చెల్లె బొంబాయి ప్రభుత్వ వైఖరియంతయు జూడ ఆత్మపరివర్తన భయమును, భారతకానసభలో నర్ మానిను హేయగారు గాంధీమహర్షిని, అనుకు నర్ విల్లియు విల్ఫెయుగారు అనేసాదమునున్న, ఇప్పుడిట్లు బొంబాయి కానసభలో జరిగిన గాక తీర్మానమునై నర్ మానిను హేయగారు చెప్పెను యెడలొని నేనుల గాని చిరి. హర్షిమనుగారి

పూర్వము పోలీసు ఉద్యోగములో బంట్లోను నున్న వారికి మొదట థానురుబాబుగారిని బాపివయలకు ఉరికిరిచి ధిరిచి బడిన గారి అయ్యది ద్వీపాంకరభావమునకు మార్చబడినది.

రషియా-రుమేనియా

జేసెన్ ఆరేవియానమన్య
రానున్న ప్రతిష్టంభనము

లండన్ మార్చి 27:—ఉదయం 12/30 రషియా రుమేనియా సమావేశము ఆరేవియానమన్య గవర్నరును కలసుకుంటుంది. జేసెన్ ఆరేవియానమన్య గవర్నరు సోవియట్లు భిన్నాభిప్రాయముతో నుండుటచే ఈ సభ జేసెన్ పోలీసుల కారణమగు ననుచున్నాడు. రుమేనియా జేసెన్ ఆరేవియానమన్య రావలెననుచున్నది. దీనిని గూర్చి 'గ్రేటు బ్రెజన్' నామక పత్రిక అంగీకరించింది. జేసెన్ ఆరేవియానమన్య ప్రస్తుత ప్రతిష్టంభన గూర్చి పర్యవేక్షకుడు రుమేనియా అంగీకరించిన దనుచున్నాడు.

ప్రాతాభిపా స్విట్జరులందులో నుడువని తెలియుచున్నది

సయాం ప్రభుత్వమువారికి ఋణము నిచ్చుటకు ప్రతిష్టమును ప్రాగల్భ్యమొంది.

జర్మనీలో మిత్రమండలి
నైనిక పరిశీలనము

మంచుటకు మిత్రమండలివారు నిర్ణయించినది కాదున్న కథలూ పోస్టునాటిగాని తెలియజేసింది. స్ట్రీట్ అరెస్టుకేసు విషయము నాలోచించుచున్నా రనిది.

పార్లమెంటు సభ్యులకు సమపాదకములు
పార్లమెంటు సభ్యులకు లండనుకు నియోజకవర్గాలను నుండి కచ్చుపును, పోలీసులను ఉచితముగ మొదటి తర సత్తి ప్రసూనాలకు భృతి నిచ్చుటకు పార్లమెంటులో ప్రభుత్వమువారికి తీర్మానమును ప్రకటించెదరు.

విషవాయు ప్రయోగము

సోవియట్లులపత్నీ ములు

లెనిన్ గార్డులో పాత శాల నేర్పరుచుట

లండన్, మార్చి 27:—ఉదయం 12-30 ఇటీవల రై గా నుండి లైమ్హౌస్ లో విలేజు ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:— భూసంస్కరణలను, నాశనమును, నైమిషికములను సభి కృత్తితయలెనని సోవియట్లు ప్రభుత్వమువారు పాల్గొనుచున్నా రు. ప్రజలను, సైనికులను వివచాయుధములను కంపిద్ధులై యుండులెనని వీటి హెచ్చరించుచున్నాంటు. లెన్ గార్డులో ప్రత్యేకముగ నైకరసాయన పాఠశాలను నెలకొల్పింది. వాయు ప్రయోగమున శిక్షను గలవుచున్నాడు. ఇందులో 8000 మంది విద్యార్థులు అధ్యయించుచున్నారట.

ప్రపంచయోత్రికుడు

మక్రారెగ్ గారు లియన్సులో 26 తేదీని దిగిరి. చరల కేటియదయముననే బయలుదేరిరి.

యన్లై లెజ్ స్టేట్సు చమురుమోసము

చేబాగారి ఈ విషయమై క్షింపవలెనని నెనేటరు చావుగారు నూచించిరి.

రంగూను

మార్చి 26:—స్వామికాబాబ్బు ప్రధాన ఇద్దరికి వారి వ్యయ పోవాన్ గారు అప్పుడు లకుటచే విప్లవకొనవందున పొందెదరు తాదాన్ వీ గారు అస్థిమన పనిబోయటకు నియమించబడిరి. మగారు దీప్త్యాటి గవర్నమెంటు అవ్వకేటగను కాననభ కార్యకర్తగను పనిచేయుదురు. (ఆ. ప్రె)

శ్రీయుత భట్టిప్రోలు సూర్యవకాశరావుగారు

వీరు అమరావతియందు దిచ్చిన ఉపన్యాస సందర్భమున వీరిపై 108 సెక్షన్ క్రింద జరుపబడుచున్న విచారణ 60A 29 తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. (జక విలేజు)

బెంగాలు గవర్నరు

బెంగాలు గవర్నరు డార్లిలింగ పోట్లకు కలకత్తా నుండి ఏప్రిల్ 2-3 తేదీని బయలుదేసెను. (ఆ. ప్రె)

స్థానిక వార్తలు

మైలాపురం సంగీతసభ:—అదివారము సాయంత్రం 4-25 గంటల సమయము భాగవతగాథ సుభద్రా కల్యాణ కథా లక్ష్యము జరుపెదరు.

రాకపోకలు:—కెప్టను బి. దబ్బు, బాద్మిక్లెట్ చెసి దెన్సిఫార్డు అధీనముగాను నేటికడయం మేంజుగారు మెయిలు తో తిరిగివచ్చిరి.

కెప్టనులకు కర్మలు కామిరామగారు నిన్న రాత్రి మేటు పాలెము మెయిలుతో బోయిరి.

ఎతిరాజులు నాయుడుగారి ప్రతిపాదన:—

రా. బి. పి. సి. ఎల్. ఎతిరాజులు నాయుడుగారు కానన భక్తి శ్రీ దిగుత తీర్మానమును ప్రతిపాదించి నుద్దేశించిట్లు చెలి పిరి. "కాననభక్తిశ్రీని నివృత్తపాతమును ఆక్షేపించిన "స్వరాజ్యవత్తిక చర్యను ఈసభవారు నిరసించుచున్నాడు.

ధీర్విక్తు ఎండవరు సానయిటి:—ప్రాధేసరు ఎస్.

లక్ష్మణయ్యగారు బి. ఎ. గారు "పార్లమెంటు నాగరిక లాభ ములు" అను రసైద్దాగారి గ్రంథమును గూర్చి, కనిపారము సాయంత్రం 5-15 గంటల 5, మంచురావుచెట్టి వీధి ఉండు ఉపన్యసిచెదరు. ఉపన్యాసానంతరము జరుగు చర్యలం దెల్లకు పాల్గొనవచ్చును.

మనరాసు ఎగ్జిక్యూటివు కౌన్సిలు:—గౌ.గర్

భూసు బాడువాంటురుగారు రానున్న మేమాసమునుండి పిం ఛను దీసికొనుటచే, గౌ.గర్ అర్జును న్యాయుగాడు కార్యనిర్వా హక సంఘమునందు (విభిను సభ్యులుగను, గౌ. పి. సి. రామ స్వామి ఆయ్యగారు రెడె సభ్యులుగను ఉండులని తెలియు చున్నది. ఆర్. ఎ. గ్రహముగారు నెలవెనుండి రాగాని అధికసభ్యులుగా నుండవచ్చును.

దీప్త్యాటి కలెక్టరులు:—ఎస్. వెంకటరామయ్యగారు గాని బళ్లంకోర్ దీప్తికలెక్టరుగా పనిచేయుచిరి.

కృష్ణజల్లా హుజూరు శిరస్తదాని దీప్తికలెక్టరుగా పనిచేయుచిరి.

టి. రాజరత్న మొదలియారుగాని, కృష్ణాకోను, ఆర్. నుబ్రహ్మయ్యగారిని గులూరులోను ఎస్. లక్ష్మణరావును టి. నుబ్రహ్మరావు నాయుడుగర్లను గులూరులోను ఎస్. వెంకటరా మయ్యగారిని అనంతపురంలో జనరలు ద్యూటికి మార్చిరి.

ఎల్. ఎస్. రావుగారి కూమ్మండలేహ్యము:—

అదనాని ఆయుర్వేదచాక్రక ఎల్. ఎస్. రావుగారు కంపెన కూమ్మండలేహ్యము కాంపిడప్పకు కృతజ్ఞతతో గంధకొం టియి. వీరివద్ద అన్ని విషయలై ఆయుర్వేదజ్ఞానభక్తియు భక్తి ములు, లేహ్యములు, లేలములు, కరిటికర్లులు, ములోచనము మున్నగునవి దొంగును. వలయువారు వైదిరు శామావ (కాంబ కలెక్ట.

మైసూరుగుబ్బినాటక సమాజము:—ఈ సమా

జమువారు నిన్న రాత్రి ప్రభావణి యను నాటకమును కన్నడ యున ప్రకటించిరి. ఇందు కనకసుందరినిపాత్రను గ్రేసెనిన నె. వి. వల్లప్ప గారి నాటకము భావప్రకటనాదుల చూడుర్యము మొదలగునందు. దుర్జయుని భూమికను గానిన గంగాధరరా వుగారు తమ పాత్రధ్యమన ప్రేక్షకులతో గంతోషమును గలి గించిరి. వివోదరత్నాక్షకడెడు పీఠన్న విరోచనుడై యతనికే నిశ్చయముగ వేర్చిపట్టె నీమో యుల చూడలులు భ్రాంత్రిని జెందు నట్లు జరిగెను. ఈనాటకము వైశిష్ట్యము నువ్వరిచేక వచ్చి కెక్కిగదని చెప్పుట సత్యమునకు చేకవ యగును. నాటకము: త యం నాటకంలో నిడి యుండుటచే గొండజువ విగువు కలిగి యుండునమో!

ఈసమాజమువారిచే (వద్ది)పాడు నాటకములలో మిన్న యని యొక్కగన్న భక్తకవీరు నాటకమును కెప్ట (కనీవారము) రాత్రి 9 1/2 గంటలకు తిరువల్లికే.టి.య "ఎం.వెము" నాటక ము:దిరమున కన్నడభాషయందు ప్రకటించెదరు. ఇదియే ఈ నాటకముయొక్క కడెట్టిపద్యము.

శర్మసోదరుల గానసభ

చెన్నపురిపాదుల కోరికవైని 30 వ తేదీ ఆ దివారము సాయంత్రము 4-30 గంటలకు గోక్లే జూలులో ఆంధ్ర బాలగాయకరత్నము లనదగు శర్మ సోదరుల గానము, వీణ, ఫిడెలు పాటకచ్చేరీ మ రల జరుగును. అప్పుడు గానమునం దభిరుచిగల మహాశయులందరును విచ్చేసి బాలగాయకుల ప్రో త్సహితం బ్రార్థితులు.

కుప్పవారిసంఘము, నుదరాసు.

29-3-24 తేదీని చింతాడిపేట నేపియర్ పార్కు మై జానములో కుప్ప సంఘము తిరుపున ప్రస్తుత పరిస్థితులు ఆలో చించుటకు మహాభారత చరణమును గావన, డ్రై:య, మేస్త్రీలు, స్వీపర్లు, వైడు కూలీలు, డ్రమింగు కూలీలు, మోటారు కూలీలు యాదవ్వంది పురజనులందరు రాగలండుట కోరుచున్నాను. వి.యల్. శాస్త్రిగారు, యన్. శ్రీరాములునాయుడు చెసి డె.టు. కుప్ప సంఘము కార్యకర్త

పదిదినముల వని

ఫలితము

బడ్డెలు గ్రాంటులపైచర్య ఈనెల 17 తేదీని ప్రారంభ మయ్యెను. ఈ క్రిందిట్టిక రాష్ట్రపుఖర్చువివరములను తెలుపును.

- 1. కాననభక్తిలవోటుకు పెట్టబడు మొత్తము:—
(ఎ) రిజర్వుడుకాఖలు రూ. 7,12,18,850
(బి) ట్రాన్సుఫర్డుకాఖలు రూ. 8,70,15,686
2. కాననభక్తిలవోటుకు పెట్టబడిన మొత్తము:—
(ఎ) రిజర్వుడుకాఖలు రూ. 50038950
(బి) ట్రాన్సుఫర్డుకాఖలు రూ. 7086714

బడ్డెలు డిమాండులపై సమ్యకుల నిమృతుల గవర్నరు గారు 10 దినముల కాలపరిమితినిర్ణయించిరి. కడచినసంవత్సరము పదిదినములలో అన్ని డిమాండులపై చర్యజరిగియుండెను. ఈ సంవత్సరము 20 డిమాండులపై చర్యజరిగెను. కాలపరిమితి ముగి యుటచే మిగిలియున్న 18 డిమాండులు ఎట్టిచర్యకేయ అంగీక రింపబడెను.

తగ్గి పబడిన మొత్తము

ఈసంవత్సరము బడ్డెలు గ్రాంటులయందు తగ్గింపబడిన మొత్తములవివరము లిదిగున వివరింపబడినవి.

- 1. లాండు రెవిన్యూ డిమాండు:—రెవిన్యూలోర్లును రద్దు చేయవలయునను ఉద్దేశముతో కృష్ణారావుగారు బోర్డుకార్యాలయపుఖర్చులక్రింద ప్రత్యేకంపబడిన రూ.97661 నిరాకరింపవల యుననికోరిరి. ఈమొత్తము నిరాకరింపబడినది.
2. స్టాంపుద్యుటి అధికముగన్నదని ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుటకై స్టాంపుడిమాండునందు మెయ్యి రూప్యములు తగ్గింప బడినది.
3. కాననభక్తిలకు ఫోర్టు నెంటుబాడ్డిగజెటును ఉచితము గ సప్లముచేయవలయుననికోరుచు కథవారు కాననభక్తి డిమాండు నందు నూరురూప్యములు తగ్గించిరి.
4. బాడిషియలు ఎక్జిక్యూటివుకాఖలును విభజింపవలయు నని కోరుచు క్రిమినలు జస్టిసు డిమాండునందు నూరురూప్యములు తగ్గింపబడినది.
(5) మాపీలాఖయిటీలను విడుదలచేయవలయునని కోరు చు కారాగృహముల డిమాండునందును లక్షరూప్యములు తగ్గింప బడినది.

మధ్యరాష్ట్రములు

ప్రజాయత్త కాఖలపరిపాలనను గవర్నరు తీసికొనెను

కాఖల మార్చి 27:—మంత్రిలకు తగిన జీతముల నిమిత్తమై ఓటుచేయుటకు కాననభక్తివారు నిరాకరించుటచే, మంత్రిలు రాజీనమృటచే 27 మార్చి నుండి కలిగిన ఆఖాళీలను గవర్నరు నింపకాలి:పోయెను. కావున ప్రజాయత్త కాఖల (రాష్ట్రాధిక పరిపాలన) నియమములలో 31 వ నియమముక్రింద ఆనవరతని నర్తినెచేసి గవర్నరే ప్రజాయత్త కాఖల పరిపాలనను తీసికొనెను అని ప్రచురణాధికారికో చూడకు (కడెట్టిపద్యము)

ಪಂಚ ಬಸಾಚ್ಚಿ ಯಾ

(ఒక విలేజ్)

గాంధీమహాత్ముని ఆదర్శము

తా. జ. భారత సమాజమువారి నేనావిధానమును దేలి
చలించువారు, కార్యదర్శులగు చిప్టిమూరి హబ్బరావు
సంకులు బి. ఏ. గారికి అడయ్యారుకు వ్యాయ పౌర్వార్థము

మనములనుండి వచ్చినందు విడిచివేసెదము ప్రతి
యొక రాష్ట్రమునకును వేరవేరుగా యధ్యక్షులైన ముగ్గురు
జాతములు అవి నూరి పోయి జనప్రభుత్వము నిలిపిరి.

అమ్మతాంకనండిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

చిరుతపులిని సంహరించుట

కొత్తపల్లి వెంకట్రామలక్ష్మీనారాయణ శర్మ,
అంధకాష్ట్రీయ నివ్యాధి కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుడు
• ఏలూరు 25.2.24.

విజ్ఞానచంద్రికామండలి

సక్రమముగా పునరుద్ధరింపబడినది

కార్యసానము బెజవాడకు మార్చబడినది

౧౯౦౬ వ సంవత్సరము మొదలు ఆంధ్రభాషలో దేశ చరిత్రలు ప్రకృతిశాస్త్రములు మహాపురుషుల జీవితములు తదిత్రాశ్శక్తనలు మొదలగు గ్రంథములను ప్రచురించి ఆంధ్రదేశమునకు ఆంధ్రభాషను గొప్పసేవను చేసియున్న విజ్ఞానచంద్రికామండలి తిరిగి సక్రమముగా పునరుద్ధరింపబడినది. దాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు ఈమండలికి మేనేజరుగా చేసిన సేవ అత్యంతమైనది. కాని వారు ప్రస్తుతము కాలమునంతయు ఆయుర్యేంద్రపునరుద్ధరణమునందు వినియోగించుచుండుటచే విజ్ఞానచంద్రికామండలియొక్క కార్యసానము బెజవాడకు మార్చబడినది. అయ్యుచేత కాళేశ్వరరావుగారు దీనికి మేనేజరుగా పనిచేయుచున్నారు. కావున నుత్తరములు వ్రాయగోరువారు అయ్యుచేత కాళేశ్వరరావుగారు, మేనేజరు, విజ్ఞానచంద్రికామండలి, బెజవాడ అని వ్రాయవ్రాధితులు.

విజ్ఞానచంద్రికామండలియొక్క ముఖ్యపద్ధతు లేవనగా: (౧) దీనిదేశీయ వచ్చేడిబాధమును పంపకొనరు. (౨) దీనికి లాభమునప్పుడే ఆ సామ్యతయు నుండలియొక్క అభివృద్ధి కొరకే వినియోగింపబడును. (౩) వీలయినంత చాకగా గ్రంథము లమ్ముబడును. (౪) కేవల భాషావిషయక గ్రంథము లిందు ప్రచురింపబడువు. ఆంధ్రవాఙ్మయములో ప్రపంచముయొక్క నవీనవిజ్ఞానమును చేర్చుటయే నుండలియొక్క ముఖ్యోద్దేశము. ఇక్కడ ప్రచురింపబడిన గ్రంథములు

(౧) నె 3౧ రు లక్ష్యరాసు వ్యాసావళి:—ఆంధ్రవాఙ్మయమునకు మహాపకార మొనర్చినవారును విజ్ఞానచంద్రికామండలి సంపాదకులును, కీర్తికేసులును నగు కొమర్రాజు లక్ష్మణరావుగారు భాష చరిత్రశాస్త్రములమీద వ్రాసిన సుప్రసిద్ధవాగ్మయములనుదాయము. వేల చందాదారులకు రూ ౨౦-౦౦ ఇతరులకు రూ ౧౦-౦౦.

(౨) నె 3౨ రు శ్రేణి స్వాతంత్ర్యవిజయము (మొదటిసంపుట):—గ్రంథకర్త అయ్యచేత కాళేశ్వరరావుగారు ౧౮ వ శతాబ్దంతమున ప్రాస్తుదేశ ప్రజలు తమ్మును పీడించుచున్న రాజకీయ సాంఘిక నిరంకుశత్వమును నిర్మూలముగావించి స్వతంత్రమునబొంది సంపూర్ణమగు ప్రజాపాలనమును స్థాపించుకొనినారు. దైవదత్తములగు మానవస్వత్వములను తిరిగి పొందినారు. ప్రపంచములోని అన్ని దేశములలోను రాజకీయ స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు శ్రేణిగ్రంథకర్తలు వ్రాసిన భాషములే పునాది అయినవి. ఈగ్రంథములో చక్కని శైలిలో వివరింపబడినది. వేల చందాదారులకు రూ ౧౦-౦౦. ఇతరులకు రూ ౫-౦౦.

రాజాపుగ్రంథములు (తయారై అచ్చులోఉన్నవి) నె 33 రు. దచ్చి ప్రజాస్వామ్యము మొదటి సంపుటము:—గ్రంథకర్త సుప్రసిద్ధ దేశవాసులగు దేశభక్త కొండవేంకటప్పయ్య పంతులుగారు. దేశస్వాతంత్ర్యముకొరకును మతస్వాతంత్ర్యముకొరకును ఉచ్చివారు అత్యంతధీరత్వముతో సరిపినపోంటు మిందు హృదయాకర్షకముగ వర్ణింపబడినది. శైలి నిరుపమానము.

నె 3౪ రు లక్ష్యరాసు వ్యాసావళి (ద్వితీయసంపుట):—కీర్తికేసులు లక్ష్యరావుగారి వ్యాసములు మొదటి సంపుటము ఆంధ్రులు చదివియున్నారు.

జాగ్రత్తగా పరిశీలించి మిగిలిన వ్యాసములలో ముఖ్యమయినవిమాత్రమే ప్రచురింపబడుచున్నవి. అమూల్యమగు విషయము లిందు గలవు.

నె 35 రు ఆమెరికాసంయుక్తరాష్ట్రములు. గ్రంథకర్త అయ్యచేత కాళేశ్వరరావుగారు. యూరపుజాతులు ఆమెరికాను కనుగొనుట. పదమాడు రాష్ట్రములను నిర్మించుట. అవి పుకుండిన ఎర్ర ఇండియనులనాశనము. ఆంగ్లేయుల ప్రభుత్వముతో నీ పదుమాడు రాష్ట్రములను పోరాడి స్వతంత్రమును పొందుట ఆమెరికా సంయుక్త ప్రజాస్వామ్యము. నీగ్రోలు-జానినత్వమును రద్దుపరచుట యుద్ధము. నీగ్రోల ప్రస్తుతస్థితి మొదలగు విషయములు చక్కగా వ్రాయబడినవి.

నె 3౬ రు ప్రతాపరుద్రుడే:—(చరిత్రాత్మకనవల) గ్రంథకర్త ఆంధ్రభాషలో పెక్కు గ్రంథములను రచించిన పండితభామణి యగు మహాకవి కాళ్ళూరి నారాయణరావు గుంటూరుగారు. ఓటగల్లు సామ్రాజ్య వైభవము - ఆంధ్రుల

దేశభక్తునికి సన్మానములు

వెను గొండ

“శ్రీయుత దేశభక్త కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులు వారి సముఖానకు.”

ఆర్యా, తమయెదుట నిలుచున్న మేము వెనుగొండ యూనియన్ బోర్డు మెంబరులము. తాము మాగ్రామమునకు విజయముచేయుట గొప్పభాగ్యముగా దలచుచున్నాము. ఈ పురిజనుల పక్షమున నాము మానుండి స్వాగతము సంగీకరింప చేపడుము.

జనహితకార్యములందు దమకుగల దీక్షయు నుదారస్వభావమున స్థైర్యమును ధీరోదాతత్వయు నివియన్నియు సాంధ్రదేశవాసులకు మేలుపంతులై యున్నవని మేము నమ్ముచున్నాము. తమ సాంగత్యమున మాయందును మాయూరివారియందును నపుడుపుడు కలుగబోయెడి భేదభావములు నశించి వికమత్యత రానురాను నభివృద్ధిగా నాగిర్పడింప వ్రాధించుచున్నాము.

ఆంధ్రదేశమందు గాంధీ మహాత్మునివిప్లవంలో దా మగ్రామములను మేమెరుగుదుము. అలాగే త్వరిత మరల మీరు దర్శించినపుడు మావక్షమున వారికి మానమస్కృతులు సమర్పింప వ్రాధించుచున్నాము.

తమయొక్కయు తమబోటివారల యొక్కయు ఉద్యమముల మహా అత్యంతలో స్వరాజ్యము లభించునట్లుగా చేవున వ్రాధించుచున్నవారము.

28-3-1924, హెచ్. ఆర్. శేషప్ప, వెనుగొండ. వెనుగొండ యూనియన్ బోర్డు పరముగా.

వ.రా:—ఈప్రతము యూనియన్ బోర్డు తీర్మానము ప్రకారము ఒక పంచమసభ్యుడు మ-రా-శ్రీ బాబన్నగారి వలన చదువబడినది.

ధర్మవరము

బ్రహ్మశ్రీ దేశభక్త కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులు గారికి ధర్మవరము తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము పక్షమున సమర్పించిన

స్వాగత పత్రము

దేశభక్తగ్రామకార్యకర్తలు, దుర్భర కారాగృహవాస మొక యెదు గడపి అసహాయోద్యమ ప్రజ్వలనము చల్లారెనని ప్రతిపక్షము స్పష్టపెట్టెను నుద్దమహంబరల హేళనజేయు సమయమున అసహాయవాదులలో గొంతుకు దేశబంధుదాసు సైహూ మొదలగు ప్రముఖులు బూటకములగు శాసనసభలలో జేరి వానిని వశపఱచుకొనుటయో, భగ్నపఱచుటయో వెంటనే నోచొకపని గావించును భారతదేశము మహాసభవారు కాసన సభా బహిష్కార సూత్రమును దొలగించవలెనని యాందోళన జేయు కాలమున శ్రీ కృష్ణజన్మస్థానమునుండి వెలువడి ఆంధ్రదేశమధ్యమున బ్రజేయించి ప్రతిపక్షుల వాదముల కాధారములేక చేయుచు, కాకినాడ పట్టణమున ముప్పదియేనిమిదవ దేశీయ యుత్సాహమును నాగరకత - రుద్రమజేవియొక్క పాలనా సామర్థ్యము - మొదలగు పెక్కు విషయములతో కూడిన చరిత్రాత్మకనవల. కథ కడు మనోరంజకము. దేశభావన పూరితము.

నె 32 రు స్వాతంత్ర్య విజయము:—గ్రంథకర్త సుప్రసిద్ధదేశభావనములు భాషావేదములను ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘ సహాయకార్యదర్శియగు నగు కేటూరి సత్యనారాయణగారు. ఇందు చైనా, రుష్యా, బర్మాండు, ఇంగ్లాండు, పోలండు, కొరియా, ఇటలీదేశముల ప్రజలు స్వతంత్రమును పొందుటకు చేసిన ప్రయత్నములు వివరింపబడినవి. శైలి మనోహరము. ఇంకను చరిత్రగ్రంథములు కాత్రుగ్రంథములు తెచూరగచున్నవి. చందాదారు లెంతమంది చేరిన అంతచాకగా గ్రంథము లియ్యగలము. ఆంగ్లబంధులను త్వరపడి చందాదారులుగా చేరి విజ్ఞానచంద్రికామండలిని ప్రోత్సహింప చేపడుచున్నాము. శ్రీ చందాదారులను ఆయిదుగురిని చేర్చినవారికి ఆ ఆయిదుగురును మా గ్రంథములను పి. పి. గా స్వీకరించినతోడనే శ్రేణి స్వాతంత్ర్య విజయమును ఉచితముగా పోస్టుభర్తులు మేమే భరించి పంపెదము.

మే నెల 15 వ తేదిలోపున చందాదారులను చేర్చిన వారికి ఈ బహుమతి యియ్యబడును.

అ|| కాళేశ్వరరావు, మేనేజరు, విజ్ఞానచంద్రికా మండలి, బెజవాడ.

మహాసభను జయప్రదము గావించి దత్తవందలముల సంపరించుచు మా పూర్వపుణ్యపరిపాకమున నేడు మాకు తమ దివ్యదర్శన భాగ్యము కలుగజేసిన తమకు మా కృతజ్ఞతాపూర్వక స్వాగతము నొసగుచున్నారము.

మహాశయ! తాము మాగ్రామమునకు శ్రీ శ్రీవారుతారు. తమ పాదస్పర్శక ధర్మవరముపేటలో గూడ వాలుగు బ్రాహ్మయములు గలిగి ధన్యతజేరినది. మొదట రెండుసార్లు తామాం ద్రోద్యమమున శ్రీవైప్రచారము సల్పినపుడు యీ గ్రామమునూడ నందు ఉడుతిభక్తి చందమున గొంతవరకు పాల్గొనినవని తమకు నివేదించు టనకసరము. మూడవసారి కాంగ్రెసు ప్రచారము నిమిత్తము తాము మరొకందరు దేశభక్తులతో నీ గ్రామమున కేలించియుండి తమ సహజవాదాల్లో నీగ్రామప్రజల నుద్వేధించియుంటిరనుట తమకు జ్ఞప్తివచ్చుచుండునని తలచెదము.

ఆనాటికిని యీనాటికిని మిక్కిలి భేదముగలదు. ఆనాడు దేశమందంతటను అసహాయోద్యమము విజృంభింపనమున నుండ యీ గ్రామమును కొంత యుత్సాహముతో బనిచేసి యుండెను. వర్షము చక్కగవరిసి తటాకము జలపూరితమై యుండ సస్యములు బాగుగ ఫలించియుండెను. నేడు వానలేదు. తటాకమున నీరులేదు. కనులకింపుగొల్పు పచ్చని మెరులేడు. ముంగారు వానలురాకపోగా మధ్యవానల నమ్మి పెట్టినకెరు వెనుకవానల దృశ్యములగుటచే ఫలింపకపోవుటవలన రైతులు కష్టనష్టములను గుట్టియైరి. ప్రజలు కూడులేక మెట్టోయచుచున్నారు. పశువులు తినుటకు గడ్డిలేకపోగా త్రాగునీ నీరైననలేక అంబోయని యటచుటకు కత్తియైనలేక దినదినమును వందలకొలది మరణించుచున్నవి.

ఆర్యా! అకుంతితోత్సాహముతో దేశసేవచేయుచు ప్రపంచపూజ్యతగలిగిన గాంధీమహాత్మునికి తోడునీడయై అమ్మ హానియని ఆమెకు సంకల్పించురముల ఫలింపజేయ ననేక కష్టనష్టములకు పాల్పడుచు ఆంధ్రదేశోద్ధరణము కొరకు ఆహర్నిశలు నిద్రాహారముల సరకుజేయక సాంధ్రాపని యనలేల భారతదేశమంత సంపదించి ప్రజల నుద్వేధించుచున్న తమకు మరొక మారు మాకృతజ్ఞతాపూర్వక స్వాగతము నొసగుచున్నారము.

ధర్మవరము తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులు. 24-3-24

వ.రా:—ఈదైనస్వాగతపత్రము 24 తేదిని ధర్మవరములో జరిగినసభలో శ్రీ దేశభక్తునికి సమర్పింపబడెను. సభలో దేశభక్తును ఉపన్యసించెను. 25 వందలమంది పురుషులు కొందరు స్త్రీలు సభనలంకించిరి. దేశభక్తు డిచట గాంధీపూజానిధి వసూలుచేసి 25 తేదిని అసంతృప్తమునకే యచట సమన్వించును. (ఒకవిలేఖరిననుండి)

నేత్ర చికిత్సాలయము

డబ్లి మార్చి 24:—8½ సంవత్సరముల క్రింద ఉత్తరహిందూస్థానములో ప్రసిద్ధిపొంది దాక్టరు (మాపు) లెచే ఈ నేత్రచికిత్సాలయము డబ్లిలో స్థాపింపబడినది. ఈ వైద్యాలయ మిప్పుడు చాల ప్రఖ్యాతిపొందినది. ప్రపంచ గాంధీపూజానిధి గుఱు ఉండ సామము జేయుచున్నాడు. నూతన గృహనిర్మాణ మునకు ఆ నర బు లో చి త్త క మీ ష ప త గా రు 14000 చదరపు గజముల నొసంగిరి. నూతనముగా యాదిపత విం శము లీయబడినది—రాజప్రతినిధి రు 250, రాజప్రతినిధి భార్య రు 150, కేట్ అమ్మకల్యాణ్ అమర్ చందు (బొంబాయి) రు 10,000, కేట్ కల్యాణ్ భార్య రు (బొంబాయి) రు 10,000 కీ|| శే|| ఎ. ఎం. వాడియా భగ్యం భర్త కర్త (బొంబాయి) రు 10,000 డబ్లి మ్యానిసిపాలిటీ రు. 10,000 (అ. వె.)

శ్రీ ఏలూరు సీతారామాంజనేయ

నాటక సమాజము 29.3.24 శనివారం రాత్రి 9-30 ఘంటలకు

సరసాపురం నాటకశాలలో

సా వి త్రి నాటకమును

ప్రదర్శించెదరు.

ప్రముత పుష్పలూరు సంతవిరావుగారు సావిత్రి సాత్రమును, ధరింతురు.

ఎడవల్లి సూర్యనారాయణగారు, మేనేజరు

మోతే నారాయణరావు, ప్రెసిడెంటు

చిహ్నములను పరిశీలించి అచ్చటనుండి నవాబు
చిహ్నముల మరలభావములు కల్గించుకొనినట్లు ప్రభుత్వ
వాతావరణము ననుసరించి చిహ్నముల అనుమతిని తొలగి
యొక కొంతమందికిని యొక కొంతమందికిని అనుమతి
నిచ్చెను. (అ. ౩)

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపులో దొరకును

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

శ్రీ మహాపాథ్యాయ వేదం వేంకటాచార్య శ్రీ గారిచే రచించబడిన “ప్రతాపరుద్రీయ” నాటకమున గొప్ప పోటీపరీక్ష

ఈరాజోపు 12 వ తేదీ ఏప్రిల్ మాసమున (1924)
ప్రారంభమగును.

నాటకాభివృద్ధియందు కొరకు నెల్లూరున కొన్ని, బెజవాడలో కొన్ని, మరెన్ని ప్రదర్శనములు రాజమహేంద్రవరమున జరుగును. పందెమునకు నిలువ ప్రతిసమాజమువారికిని 10 మంది రైలుఖర్చు రాకపోకల కియ్యగలము హాస్యనియం, తలలా, జంత్రిములు మొదలగునవియు వాధ్య నిపుణులను అంగీకరించునది యితర పరికరములను సమాజములవారే సంతరించుకొనినవేల మామూలు తెరలమాత్రము మేము సంపాదించుము. నాటకము (విదు) గంటలలో వారివారి మెచ్చనకొచ్చు అంకములతో ముగించుము.

హాటవివరము కొలదివరములలో ప్రకటింతును. శ్రీకృష్ణాశ్రమవారు మాకే మొత్తముమీద యజ్ఞజ్ఞానంగిరి. శ్రీకామగిరివారినికూడ నట్లే మాకనుజ్ఞనొసంగ వేడియుంటిమి. దరఖాస్తులు రుసుము సహితముగ మార్చి 31 వ తేదీ లోపుగ చేరవచ్చును. ప్రతిసమాజమువారును వారి దృక్పథముల మహనీయులగు నున్నవారిని మువ్వరకు పేర్కొనిన వారందరికిని సాధ్యమైనంతవరకు తృప్తికరముగ పరిష్కారముల నెన్నుకొందుము. దయయించి త్వరలో తెలియచేయుదు. పతక కంకణములు తయారగుచున్నవి. మాడు సమాజములు వచ్చినను పందెమును పొందుము. ఇతర విషయములు మాకు తెలియచేసి సాధ్యమైనంతవరకు అనుకూలించునట్లు నిబంధనల నిర్మించుము.

వి. లక్ష్మీకాంతం,
గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

జాతక ఫలములు

ఇదివరకా తామనేక దైవజ్ఞ శిరోవణులకు వ్రాసిగాని నుభుస్తా చూచిగాని మీ జాతకములు వ్రాయించియే యందును. స్వల్పసాక్ష్యముల తక్కువేత మాకు ఒకసారి వ్రాసిన మానవ్యకము మీకే తెలియను. తమజాతకచక్రము యొక్క చక్రముగాని భట్టితేది, జననకాల భుజియలు (లేక) గంటలుగాని యిదిలేనివారు మాకు ఉత్తరము వ్రాయుకాలము కనుగొను పంపించిన జాతకనిరూపము, స్వభావము, సనము, మిత్రము, కర్తవ్యము, భాగ్యము, ఉద్యోగము, లాభము మొదలగు 25 అంకములు కాస్త్రసమ్యక్తముగా వ్రాయుటకు రూ. 1-4-0 నున్న తెలుపారిగా సం. ౪ ఫలము రూ. 1-0-0 నున్న సుపూర్ణ జాతకమునకు రూ. 6-0-0 అగును. ముందు రూ. 2-0-0 అధ్యాత్మ బంధులెను. కావలసినవారికి పి. పి. గా బంపెదము.

శ్రీశంకరజ్యోతిషనిలయం, గోపాలపురం,

కొత్తూరు పోస్టు, గోదావరి జిల్లా.

సక్సన్ దంతచూరము

ఈ చూరము జీవితమునందు తయారు చేయబడినది.
ఒక్క సంబంధమైన కాస్త్రము లన్నిటిని పోగొట్టును.
దబ్బి 1-కి 2 అణాలు దేశక 1-కి రూ. 1-4-0.

టి. ఎస్. న్యాయనాథశాస్త్రి,
2 ఎ. ఆలంగాతా పిల్లవీధి, తిరుల్లి క్లబ్బి, మదరాసు.

చాకులు - తాళములు

మంగళలికత్తులు.
అంధసాదకులచే చేయబడినవి. తెలుపారిని
తెలుపే ధరలకావలగునట్లు వ్రాయుదు.
వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో గిమిలెడ్
కల్లెచ్చు అండ్ లాక్ టేకర్స్ etc.
8081 తెల్లారం. (గోదావరిజిల్లా)
తెల్లారాజ్ ఆశ్రమ: “ఇంద్రప్రస్థ” తెల్లారం.

విలువయైన సామానులు యినాం

ఒక రూపాయకు 2 గ్రాముల బ్లూబ్లాక్ సిగరెట్లను పంపబడును. (ఒకటిగ్రాము 2 బుద్ధుని రాయలును.) ఒకవినివలెనైన ఫౌంటెన్ కలము ఒక ద్రావణం, ఒక కిప్ప, ఒక దడనపాలిలు, ఒకరబ్బరు. మొదలగునవికూడ ఇతర సామానా పంపబడును. స్టాంపు కొద్దిగా నున్నది తక్షణమే అర్హు. పంపుదు.
ఈ ప్రకారము ఆంగ్ల భాషలో వ్రాయవలెను.

THE INDIAN STORE,
15, Nilmore Mitter Street, CALCUTTA.

Wanted District Agents.

Throughout Andhra Province, on monthly allowance and commission for the sale of all sorts of Tea, German and Toys and stationery and other Indian products etc. Deposit required Rs. 100 Cash. Apply for Agency terms and other Particulars.

Messrs. Raghava & Co, Guntur.

రత్నపురుషలేఖ్యం

ఈ రత్నపురుషలేఖ్యం తర్జుమా చేయబడినది. బలహీనతపోగొట్టి, బలము కలిగించును. ఈ రత్నపురుషలేఖ్యం వచ్చినదప్పు, మూల రోగములు కూడా యీ రత్నపురుషలేఖ్యం వల్లము. ఈ రత్నపురుషలేఖ్యం వేదవేదమునకు గురైనది. ఈ రత్నపురుషలేఖ్యం.
శక లేఖ్యం

వివాహికిగలైన తర్జుమా అచ్చుతమందు. వధ్యులు చేయవచ్చు రూ. 1-8-0 లు.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం - గోదావరిజిల్లా.

ప్ర మేహబిందు ఘృతము

ఇది రసగుంబంధమైన ఔషధములు సేవించుటచే గలిగిన వ్యాధులు, తొడుగు, నడకల సెగరోగము మొదలగు వాటిని అమోఘముగ వదిల్చి, మంచి రక్తము నిచ్చును. ఈ ఔషధము సామాన్యములందు 12-16 బొట్లు తీసుకొనినచాలును. బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 1-8-0. ఒకబుడ్డిని వాడిన అన్నియు మీకు తెలియను.

సీతారామచార్య బ్రదర్స్,
హిందూమూలిక వైద్యసాసము రాజమండ్రి

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,
Elphinstone Road, Bombay.

జాండు పరాటికల్ వర్కుస్

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభా మాత్రలు

ఇది శిలాజిత్తు లోనాభివృద్ధి, మూత్రీ భగ్యము, మొదలగువాటిని శరీర కాస్త్రీకముగా తయారు చేయబడినది. మూత్రములో కలిసిపోవు కుక్కము, మూత్రమునందు తీసి (phosphate), తెలుపు మొదలగు సెగరోగముల, నడుమనొప్పి, వాతరోగము, జ్వరములు, బలహీనత యితర శ్రీసంబంధమైన అంటువ్యాధులు మొదలగునవి తీర్చుక తువగును.

ఒక రుసుము ఔషధముల బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 1/5/0
8 బుడ్డులు ఒకసారి అర్ధరూ. పంపించి ప్యాకింగు పోస్టు ఖర్చులు యి కాము.

మా ఔషధముల కావలసిన యి కాముగా పంపబడును

Sole Agents
H. Damodar & Co.,
43 China Bazaar Road,
Madras.

అందరు మ వాడత గి న

మామదనమంజరి టానిక్ మాత్రలు

పీడినవాడుకు ఆయుర్ము, అంతుము, ఆరోగ్యము మొదలగునవి వృద్ధిచేయును. అన్ని రకముల వ్యాధులకు ఎట్టి నష్టమునైనను మంచిచును నిచ్చును 40 మా గల బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 1-8-0 వైద్యవిద్య కావలసినవాడు వ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ
27 నైకాబాద్ రోడ్డు, మదరాసు.

కలరా మాత్రలు

దబ్బి 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.
అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి